

časopis
SLOGGA

is
KUD SLOGGA

ČASOPIS SLOGA

Letnik VIII

Številka 1, december 2010

IZDAJATELJ

KUD Sloga, Črni Vrh 84, 5274 Črni Vrh,
www.kud-sloga.org, kud.sloga@gmail.com

GLAVNA UREDNICA

Janja Habe

UREDNIŠTVO

Marjetka Rupnik, Tatjana Fajdiga, Nataša Felc, Adrijana Tominec,
Urška Čuk, Alenka Lozar, Lovrenc Habe.

OBLIKOVANJE

Domen Rupnik

NAKLADA

400 izvodov

TISK

Birografika Bori d.o.o, Ljubljana

Beseda glavne urednice

Človek najde to, kar išče. Zato tudi uredniški odbor časopisa Sloga išče take dogodke, ki so vredni objave in hkrati pohvale.

Najprej naj omenim vse letošnje dobitnike priznanj Sveta krajevne skupnosti Črni Vrh. To so Gostišče Metka za izjemnost kulinarčnih užitkov, Mešani pevski zbor dr. Frančišek Lampe za 35 let uspešnega in kvalitetnega dela na področju zborovskega petja, Prostovoljno gasilsko društvo Črni Vrh za uspešno in prizadevno delo z mladimi gasilci, Moški pevski zbor Pobje za predanost zborovskemu petju in Herman Mikuž za dolgoletno uspešno delo na področju astronomije. Vsem seveda iskreno čestitam in jim želim uspešno delo še naprej. O drugem dogajanju na naši planoti pa je več zapisanega v notranjosti časopisa.

Ker je časopis prvenstveno namenjen umetnosti, kulturi in poročanju o tem, smo še posebej veseli, da se nam je s svojo pesmijo pridružil še neobjavljeni pesnik. V uredniškem odboru smo si zaželeli malce spremembe. Tako ste s to številko časopisa deležni še ene novosti – novega formata časopisa.

*Še prav posebej pomembno pa se mi zdi, da na tem mestu spregovorim o spremembi, ki se je zgodila na nivoju našega društva Sloga. Letos je po več kot dveh desetletjih izredno kvalitetnega vodenja našo predsednico Marjetko Rupnik zamenjala na novo izvoljena predsednica Tatjana Fajdiga. Marjetka je že več let »iskala«
svojega namestnika, saj meni, da so »svež veter«, nove ideje, nova gonilna sila vedno dobrodošli. Člani uredništva smo jo prosili, da kar sama nekaj napiše o svojem dolgoletnem udejstvovanju v društvu, ker smo se bali, da bi sami morda izpustili kakšen pomemben podatek. O tem, kako smo jo kot svojo vodjo videli člani društva, je nekaj besed zapisal dolgoletni član društva Dušan Žgavec. Ker pa Marjetka ni bila zgolj predsednica, ampak je zelo aktivna v mnogih segmentih društva, smo prosili Hermino Tominec, da nam posreduje kakšen utrinek oziroma spomin na katero od gledaliških predstav, ki jo je soustvarjala tudi Marjetka. In seveda, zanimalo nas je tudi, kaj ima o prihodnosti društva povedati nova predsednica Tatjana Fajdiga. O vsem tem si preberite na prvih straneh, ki sedijo.*

Vabljeni torej k branju tokratne številke časopisa Sloga, ob prihajajočem novem letu pa vam želim srečo in obilo zdravja!

KUD Sloga včeraj, danes, jutri

Uredništvo časopisa Sloga me je postavilo pred težko nalogo in ne vem, če mi jo bo uspelo uspešno izpeljati. Poskušala bom napisati nekaj o mojem delu v KUD Sloga in predvsem o našem skupnem delu v društvu.

Ne morem pravzaprav navesti natančnega datuma začetka sodelovanja s KUD Sloga. Vse se je začelo še v osnovni šoli, ko sem nastopala na skoraj vseh proslavah, ki jih takrat ni bilo malo. Osnovnošolci smo velikokrat sodelovali na krajevnih proslavah, ki jih je takrat organiziralo KUD Sloga ali kakšna druga organizacija v kraju. Nekako samo po sebi umevno je bilo, da sem se po končani osnovni šoli vključila v delo društva. Takrat smo glavno dejavnost predstavljali recitatorji, ki smo delovali pod vodstvom Marije Čuk. Težko bi naštel vse proslave, na katerih smo nastopali (22. februar, 8. marec, OF in 1. maj, 1. november, 29. november, 22. december in še mnoge druge). Posebno mesto je že takrat imela Inventura. To je bila zame takrat edina prireditev, na kateri nisem nastopila in sem predvsem uživala v dvorani.

Kot predsednica sem v društvu začela delovati v decembru leta 1986. Po nekakšnem zatišju smo začeli delovati z novim elanom in ne boste verjeli, lotili smo se kar igre Matiček se ženi. Režirala je Marija Čuk, vse ostalo, kar je bilo potrebno pripraviti za oder, pa smo naredili igralci sami. Imam veliko lepih spominov na to igro in tudi na vse ostale, pa bi bilo preveč za ta časopis. Spomnim se treme, ki sem jo imela na premieri, ne samo zase tudi za vse druge igralce. Najbolj me je skrbelo, če nismo česa

pozabili, saj smo igralci morali misliti poleg igre tudi na vse tehnične stvari. Vse je šlo lepo in od takrat dalje smo kar nekaj let igrali skoraj vsako leto.

Potem je prišlo do menjave generacij in delo v društvu je malce zastalo. Vendar pa je bilo zmeraj nekaj, kar smo počeli – enkrat je bilo več recitacij, drugič igranja, spet tretjič petja, lotili smo se izdaje časopisa, zbirali smo star papir pa še kaj bi se našlo. Vse dejavnosti čez leto smo zaključili z Inventuro, ki ste jo krajani sprejeli za svojo. Ko smo jo enkrat začasno ukinili, ste jo nekako zahtevali nazaj in ohranila se je do danes. V vseh teh letih se jih je nabralo čez 30 in vsaka po svoje je bila zanimiva na drugačen način, vedno pa se je na Inventuri predstavil kakšen nov ustvarjalec.

Res sem vesela tega, da so se mnoge stvari, ki smo jih začeli v našem društvu »prijele« in delujejo še danes. Po osamosvojitvi smo začeli z Miklavževanjem, ki smo ga kar nekaj let, v sodelovanju z drugimi, peljali pod okriljem našega društva. Še danes ta akcija uspešno deluje pod okriljem DPM Črni Vrh, za kar gre prav gotovo zahvala Mariji Čuk, ki je predsednica tega društva.

Začeli smo z akcijo zbiranja starega papirja. V začetku ni bila ravno odmevna, pozneje pa so taborniki zbrali kar precej ton starega papirja. Kar malo žal mi je, da se je v letošnjem letu to prekinilo.

Še vedno imamo revijo pevskih zborov Naj pesmi srca nam vedre. Vsi veste, kako živo je zborovsko petje v našem kraju in ta revija je odpira možnost, da se vsi pevci enkrat letno predstavijo s svojim programom domačim,

ki jih drugače morda sploh ne bi imeli priložnosti slišati, saj pevci velikokrat nastopajo v drugih krajih. Pevk in pevcev je preko 200, od tistih najmlajših, ki pravzaprav šele začenjajo peti, do tistih starejših, ki mogoče ponovno prepevajo, vsi seveda zato, ker pojejo iz veselja.

Že kar nekaj let prihaja med vas časopis Sloga, ki tudi ne nastane kar tako. Kar nekaj ljudi se mora potruditi, da nastane izdelek, kot ga prejmete vsako leto pred božičnimi oziroma novoletnimi prazniki. Seveda je zelo pohvalno, da je kar precej ljudi, ki sodeluje z nami in je zato časopis pester in zanimiv.

V društvu sem se preizkusila tudi v režiji, pravzaprav sem velikokrat delala tisto, kar je bilo v danem trenutku potrebno, pa čeprav me mogoče ni najbolj veselilo. Potrebno je bilo opraviti kar precej pisarije – napisati kar precejšnje število prošenj, zahval, obvestil, plakatov itd., včasih je bilo potrebno poiskati ali izdelati kakšen rekvizit za igro, potrebno je bilo okrasiti oder, se ukvarjati z vzdrževanjem in predvsem ogrevanjem dvorane in še marsikaj drugega. Veliko let smo kurili na drva. Večkrat pa smo vadili kar v mrzli dvorani, saj ni imelo velikega smisla, da bi kurili – dvorana se ne bi ogrela niti do konca vaj. Za samo prireditev pa je bilo potrebno kuriti že od zjutraj.

Veliko mi pomeni igra, ki smo jo igrali kot zadnjo z naslovom Včeraj popoldne. Zame je bil to poseben izziv, saj igra ni bila komedija, kot ste je bili običajno vajeni, pa tudi vsebina ni bila najlažja. Vem, da tudi sami igralci od začetka niso bili ravno navdušeni, na koncu pa je bil izdelek uspešen in lepo sprejet.

Moram omeniti tudi številna gostovanja, ki so se zvrstila v vseh teh letih. Igralske ali pevske skupine, ki so prihajale v Črni Vrh, so prav tako obogatile naš kulturni prostor in lahko rečem, da nekatere že prav dobro poznamo in jih nekako že pričakujemo, da ponovno pridejo med nas.

V zadnjih letih je stalnica v našem društvu MoPZ Pobje. Veliko nastopajo in povsod so lepo sprejeti. Pobudo za ustanovitev je dal Bernard Čuk, dolgoletni član društva. Vsa leta je bil zraven. Včasih sva imela različne poglede na določene stvari, vedno pa sva nekako našla rešitev za skupno dobro. Prav zaradi časa, ki ga je imel, ko se je upokojil, predvsem pa zaradi njegove žilice, da je vedno rad brskal po raznih stvareh, je veliko pripomogel k uspešnemu delovanju društva.

Vem, da bi morala še marsikaj napisati in da sem mogoče kaj pomembnega tudi pozabila. Namenoma sem se izognila imenom, ker ne želim biti krivična in koga pozabiti. Rada bi se zahvalila prav vsem, s katerimi sem imela možnost sodelovati v vseh teh letih. Nekateri ste ostali veliko let, nekateri mogoče samo kakšno leto, vendar pa je prav vsak od vas pridal svoj kamenček v mozaik KUD Sloga. Hvala tudi vsem donatorjem, ki nas vsa leta podpirate, tiho, brez kakšnih velikih besed in reklame. Zaradi vseh je KUD Sloga takšno kot je, lahko bi bilo boljše, lahko bi bilo slabše ali pa samo drugačno. Takšno je, ker smo ga mi naredili takšnega. Vse dobro želim tudi novi predsednici društva, predvsem pa veliko podpore z vaše strani.

Želim si, da bi bila dvorana večkrat polna. Saj veste, da je kulturni dogodek popoln šele takrat, ko je zadovoljstvo na odru in v dvorani. Lahko rečem, da mi ni žal nobenega dneva – tisti najlepši pa seveda ostanejo za zmeraj in ni jih bilo malo. ■

ŽIVI, ne pa trpet'

JELKA TRČEK

Žive jaslice

Zvonovi zvonijo nad vasjo,
jasna je zvezdnata noč,
zavita v topel plašč ljubezni,
vabijo k sveti družini z nebeško močjo.

Otroci odšli so k polnočnici.
Doma pa v kamri še lučka gori.
Ko domov so prišli,
je mati že šestega sina povila.

Na božič bil jasen je dan
in z belim snegom poš'jan,
v kamri pa v zibelki beli
spančkal je Milček droban.

Šestero bilo je otrok,
šestero je pridnih in zdravih rok
in bistrjih je glav,
čeprav vsi brez slave
bili domovini so steber trdnjave.

Odhaja od tu, ker ni mu več mar,
išče norosti, a ne zmeni se za denar.
Dela življenje, da postal bo vladar,
skriva zaklade v pesek,
da najde jih tisti, kateremu je mar.

Življenje živi in nanj gleda normalno,
je polno pasti, a hoče ga izkoristiti maksimalno.
Ve, da vsega dobiti se ne da,
bil bi pa srečen,
če to življenje bi bilo za oba.

A nikoli ne veš, kdaj vse se konča,
je že bolje tako,
saj po jutru se dan pozna,
le paziti je treba,
da se z nočjo ne konča.

Živi in pusti živeti,
je misel dobrih ljudi,
a kdo mora trpeti, ko pa večina mori?
Je preveč skrbi za popolne ljudi,
a premalo dejanj,
s katerimi sreča zaživi.

Spoznanje je lepo,
življenje je slepo.
Živiš iz dneva v dan,
da dobiš košček sanj.

LILIJANA HOMOVEC

Poslušaj!

Hropenje!

Vogala na koncu ulice!

Kričanje!

Dreves v parku na sredi vasi!

Jok!

Shiranega mačka na seniku!

Krohota!

Ostarele vrane na telefonskem drogu!

Stokanje!

Ceste na bližnjem ovinku!

Kapljanje!

Zavesti v moje možgane!

LILIJANA HOMOVEC

Pesem

Besede imajo čarno moč,
da presvetlijo temno noč,
zarežejo do dna globin
in nam obujajo spomin.

Melodija kot odsev besed,
pomeni solze ali med,
je kakor smeh in sij v očeh,
če nosil bi srce v dlaneh.

Ko pa še glas privre iz nas,
v trenutku se ustavi čas,
se potopimo v skrivni svet,
v želje, sanje, smeh odet.

Obda nas val mehkebe zvoka,
navdih veselja ali joka
in najdeš sam v sebi spravo,
izgine vse, kar moti glavo.

Soustvarjanje z Marjetko Rupnik

Že kar nekaj let je preteklo, kar sva z Marjetko skupaj soustvarjali številne recitale, prireditve, proslave in nenazadnje igre. Prav igre so bile za vse sodelujoče največji izziv pa tudi zabava. Igra z naslovom Dobrodošla miss Agata je zagotovo tista, ki mi je ostala v zelo lepem spominu, tudi zaradi naslovne vloge, ki jo je odigrala Marjetka. Še vedno jo vidim vso elegantno v svetlo rjavem kostimu, z rdečimi salonarji, torbico in nepogrešljivim klobukom. Vloga Agate ji je bila prav pisana na kožo. Zanimivi so bili tudi »ostareli snubci«, ki so se ob povratku miss Agate iz Amerike smukali okoli nje. Eden izmed njih ji je prinašal rože – na premieri prekrasen šopek, na ponovitvah pa so bili ti šopki vedno bolj skromni. Tako smo se šalili, da bo na naslednji predstavi prinašalec rož namesto besed »Zaradi šopka vprašam!« moral reči kar »Zaradi celofana vprašam!« In kot da bi s tem izzvali usodo, se je to zares zgodilo. Med prihodom na oder je igralcu Petru iz celofana spolzela edina rožica in miss Agata se je morala zadovoljiti s celofanom. Celotno zaodrje je ob tem pokalo od smeha, a miss Agata je ostala resna, profesionalna. Tako kot to zmore le Marjetka. ■

DUŠAN ŽGAVEC

Marjetka Rupnik – odlična predsednica društva

Z ljudmi, ki poslušajo, jasno povedo svoje mnenje in znajo komunicirati, je veselje sodelovati. Tak človek je tudi Marjetka. Nikoli nikomur ne vsiljuje svojega mnenja, am-

pak pusti vsakemu, da pove svoje, in na osnovi večjega števila predlogov oblikuje sklep. Pred izvedbo tega sklepa poišče več potrditev. Zaradi tega ne prihaja do nesoglasij in sporov, ampak se navidezno vse odvija samoumevno. V mnogih letih najinega sodelovanja pri društvu se je ta vzorec stalno ponavljal. Rezultati potrjujejo, da je ta vzorec vodenja za organizacijo, kakor je društvo in kjer se vse delo opravlja prostovoljno, izjemno učinkovit. Če je zraven še velika želja, da se ljudem na kulturnem področju nekaj ponudi in se to pripravi s tolikšno ljubeznijo, je obojestransko zadovoljstvo ob številnih dogodkih neizbežno. ■

TATJANA FAJDIGA

S polno paro naprej

Pogosto v času okrog novega leta gledamo nazaj in ugotavljam, o kaj smo v iztekajočem letu naredili. Gledamo pa tudi naprej in si oblikujemo nove načrte, sanjamo o nečem novem, razmišljamo o uresničevanju še neuresničenih idej. Podobno kot to delamo sami, delamo tudi v našem društvu. Tudi mi imamo načrte, želje, sanje in ideje, ki čakajo, da jih uresničimo.

Dela in idej je veliko. Čas in pridne roke pa so številčno omejene. A kljub oviram, ki nam stojijo na poti, gremo naprej in želimo ohraniti, kar je dobro zastavljeno in kar je bilo v preteklih letih kakovostno izpeljano. Zato bom še enkrat napisala misel, ki smo jo slišali že na letošnjem občnem zboru. *Nikoli se ne boj narediti nečesa, česar ne znaš. Zapomni si: Noetovo barko je gradil amater, Titanik pa profesionalci!* Smo amaterji, ki se trudimo po svojih močeh in sposobnostih. Vsekakor pa v društvu ostaja že-

lja po čim večjem številu amaterjev, ki bi bili pripravljene sprejeti naloge in jih tudi opraviti. Želja po takih, ki bi svojo pomoč ponudili sami. Da ne bo pomote! V naših vrstah imamo take ljudi in smo jih zelo veseli in njihovo delo cenimo ter smo jim za to hvaležni. A še vedno smo lahko boljši, uspešnejši in predvsem lahko nas je več, lahko smo taki vsi.

Nekatere prireditve so se že kar zakoreninile v naš program in jih ne gre izpuščati, ker so med obiskovalci lepo sprejete. Med take prireditve sodijo pustovanje, krajevna revija pevskih zborov in vsakoletna inventura. KUD Sloga je po planoti poznan tudi po pravkar branem časopisu, zato bo tudi ta ostal med našimi nadaljnjimi projekti. Med manj znane, a vseeno že kar utečene dogodke sodijo še občni zbor članov društva, počastitev kulturnega praznika, Bernardov večer in razna gostovanja igralskih skupin.

Seveda pa nas čaka še veliko izzivov. Posodobiti in oživiti želimo našo spletno stran, da bi z njo lahko predstavljali svoje delo in bi služila tudi večji povezanosti članov društva. Drugi velik projekt, na katerega se pripravljamo, pa je zamenjava stolov v dvorani. Pri tem računamo na pomoč iz fonda Kulturnega tolarja in sodelovanja z drugimi društvi in organizacijami v krajevni skupnosti.

Pri vsem načrtovanju dela v društvu še vedno verjamemo v staro reklo V Slogi je moč. In to naj za KUD Sloga še posebej velja! ■

Naj pesmi srca nam vedre

Krajevna pevska revija Naj pesmi srca nam vedre je postala že več kot tradicionalna. Število sodelujočih zborov in drugih pevskih sestavov se iz leta v leto povečuje. Po navadi o pevski reviji pišemo s perspektive poslušalcev v dvorani, za tokratno številko časopisa Sloga pa smo povprašali nekaj pevcev, kako oni doživljajo ta črnovrški pevski »praznik«.

“*Pri pevskem zboru se učimo zelo različnih pesmi, lepih pesmi. Zelo radi sodelujemo. Pri zboru se zelo zabavamo in se imamo zelo lepo.*”

UČENCI 4. RAZREDA

“*K pevskemu zboru hodimo učenke in učenci od 3. do 5. razreda. Pojemo lepe pesmi. Zelo se veselimo nastopa.*”

UČENCI 4. RAZREDA

“*Pevske revije, ki je v črnovrški dvorani vsako leto, se udeležijo vsi zbori iz Črnega Vrha. Pevski zbori so zelo različni, od otroških do mladinskih, pa mešani, moški in ženski. Skupine so različnih starosti in različno zvenijo. Tudi naš pevski zbor poje. Ko končamo nastop, se vedno usedemo v polno dvorano in uživamo ob dobri glasbi do konca revije. Ne ostanemo pa samo zaradi glasbe, ampak tudi zaradi sendvičev, ki jih dobimo po opravljenem nastopu in zaključeni pevski reviji.*”

PIA BIZJAK, MATEJA ČUK, KRISTINA COLJA, 6. RAZRED

“*V šolskih pevskih zborih sodelujem že od prvega razreda. Vodi nas učiteljica Damjana Vončina. Med nami vlada zelo prijetno vzdušje. Skupaj z učiteljico se velikokrat*

nasmejimo. Postane pa tudi huda, ko se nam pri petju ne ljubi. Vsako leto pa nastopamo tudi na krajevni reviji Naj pesmi srca nam vedre. Ti nastopi so meni osebno zelo pri srcu. Tu lahko namreč poslušamo tudi druge zборе, ki delujejo v Črnem Vrhu. In tudi naš zbor predstavimo drugim in njim pokažemo, kaj znamo in kako napredujemo. ”

LEA TOMINEC, 9. RAZRED

“*Kar ponosna sem na to, da sem že nekaj let sestavni del kulturnega dogajanja v Črnem Vrhu, kraju moje mladosti. Na reviji Naj pesmi srca nam vedre se prikaže, kako polno srčnosti premorejo tukajšnji ljudje. Zdi se, da je pesem tista, ki danes planoto združuje, povezuje mlado in staro. Ne vem, koliko pevcev prepeva na reviji, nisem jih še uspela prešteti. Povprečje je glede na število prebivalcev na Črnovrški planoti zelo visoko in ga gotovo še zdaleč ne doseže nobeno še tako razvito mesto v Sloveniji. Prav je, da je petje iz zatišnih petdesetih in šestdesetih let prejšnjega stoletja s prihodom mladih, šolanih domačinov sredi sedemdesetih let ponovno dobilo nov zagon. Od takrat zborovsko petje samo napreduje in danes v zborih prepeva veliko potomcev nekdanjih Bukovcev in drugih glasbeno nadarjenih družin. Prav je, da v svoje vrste sprejmejo vsakega, ki želi prepevati. Kdor poje, ne misli slabo.*”

URŠKA TESTEN (ČUK), PEVKA ŽEPZ IVAN RIJAVEC ČRNI VRH

TOMAŽ RUPNIK

Koncert vodopivcev iz 90-ih

Petje združuje. Med nekaterimi druženje s petjem splete res močne vezi, tako močne, da se ne pretrgajo tudi, ko se druženje konča. Napisano nedvomno velja za Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec. Fantje smo pred 10 in več leti peli in zmagovali na tekmovanjih. Sedaj pa se generacija pevcev, ki smo bili aktivni med leti 1995 in 1999, zberemo enkrat letno in takrat podoživimo vse lepe trenutke, ki smo jih preživeli skupaj. Seveda pa na teh t.i. simpozijih ne gre brez petja. Da pa ne bi prepevali le sami sebi, vsako leto pripravimo tudi koncert. Letos je tako Simpozij 2010 potekal na Črnovrškem, natančneje v koči na smučišču Javornik, koncert pa smo priredili v kulturni dvorani v Črnem Vrhu.

Druženje vodopivcev se je pričelo v soboto, 28. avgusta, malce pred dvanajsto uro, ko so na prizorišče dogajanja začeli prihajati prvi udeleženci. Po prvih pozdravih, nekaj zdravicah ter obujanju spominov na stare čase je »komando« kot nekoč prevzela naša zborovodkinja Katja Gruber. Zaprla nas je v kočo in nas v treh urah bolj ali manj intenzivnih vaj poizkušala pripraviti za večerni koncert. Prepeli smo kar veliko pesmi, vendar seveda niso bile vse primerne za koncert. Katja je izbrala nekaj najboljših, mi pa smo upali, da bomo na odru lahko pod njenim vodstvom zapeli vsaj približno tako kot včasih.

Če so poslušalci na koncertu uživali vsaj polovico toliko kot mi, potem je koncert dosegel svoj namen. Ta namen pa ni peti čim bolj tehnično in zvokovno pravilno, ampak peti z dušo in srcem in del tega prenesti tudi na poslušalce.

Po koncertu se je dogajanje simpozija preselilo nazaj v kočo pod Javornik, kjer smo s petjem nadaljevali skoraj do jutra. Ko smo se naslednji dan poslavljali, smo bili vsi enotnega mnenja, da se naslednje leto zopet srečamo in ponovimo vse skupaj. Naj se na koncu še lepo zahvalim vsem, ki so nam pomagali pri organizaciji letošnjega srečanja. ■

MATIJA RUPNIK

Pesmi z vseh vetrov 2010

Ni lepšega od zahajajočega sonca, ni večjega čudeža kot je pesem, iz srca zapeta. Pesmi odplavijo slabe misli in na ustnice privabijo mrmranje znanega besedila. Glasba namreč daje posebno lepa doživetja. Vsaka pesem nekaj pove, prebudi spomine ali ima neko sporočilo, izročilo, v katerem lahko najdeš sebe, svojega bližnjega, prijatelja ... Tako se je glasila naša uvodna misel ob prireditvi 2. srečanja pevskih zborov in vokalnih skupin Pesmi z vseh vetrov.

Prireditve smo organizirali 25. junija, na dan državnosti, potekala pa je za Osnovno šolo Črni Vrh. Člani MoPz Pobje smo se zbrali že v jutranjih urah, da smo postavili sceno ter oder za večerno prireditev. Lep ambient je popestril še rahel vetrič, ki je zazibal bele breze, čigar listje je pričaralo šelestenje. Ob zvokih šelestenja brez so se slišali ubrani glasovi naših pevskih prijateljev z vseh koncev Slovenije ter iz zamejstva.

Prireditve smo pričeli kar sami s himno in s tem obeležili dan državnosti ter otvorili 2. srečanje Pesmi z vseh vetrov. Kot prvi je nastopil MePZ Jurij Vodovnik Zreče pod vodstvom gospe mag. Mojce Koban Dobnik. Drugi so se predstavili naši prijatelji onkraj meja – MoVs Lipa

iz Bazovice pod vodstvom Anastazije Purič, spremljala pa jih je tudi tamburaška skupina France Prešeren. Skupaj so pričarali prijeten zvok dalmatinskega pridiha. Naslednji so bili na vrsti pevci Idrijskega okteta pod vodstvom gospe Elizabete Lampe, ki ni še nikoli gostoval v našem kraju, pa čeprav smo si tako blizu. Kot zadnji pa se nam je predstavil MePZ Sontius iz Nove Gorice pod vodstvom Mateja Petejana. Nit večernega koncerta je pripravila in skozi prireditev prepletala domačinka Petra Rupnik. Gledalci so bili navdušeni in vsak nastopajoči zbor nagradili z velikim aplavzom. K temu je pripomoglo tudi lepo vreme s sicer malo hladnejšim ozračjem, ki so ga poslušalci pregnali s ploskanjem ter poslušanjem pesmi.

Po končani prireditvi smo vse nastopajoče in poslušalce povabili v telovadnico osnovne šole, kjer smo se okrepcali z dobro pijačo ter slastnimi jedmi, ki so jih pripravile naše boljše polovice ter mame. Skupaj smo se družili z vsemi nastopajočimi in gledalci, pesem je odmevala še pozno v noč. Vsi smo bili navdušeni nad prireditvijo in sklenili smo, da postane to tradicionalno. Ob tej priliki je izšla tudi publikacija o sami reviji. ■

IVAN RUDOLF

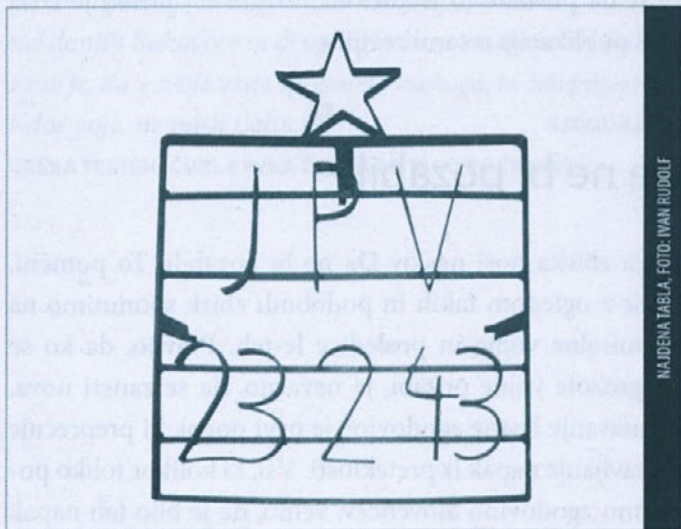
Da ne bi pozabili!

Moja zbirka nosi naslov Da ne bi pozabili. To pomeni, da se z ogledom takih in podobnih zbirk spomnimo na nesmiselne vojne in posledice le-teh. Pravijo, da ko se na grozote vojne pozabi, je nevarno, da se zaneti nova. Poznavanje lastne zgodovine je prvi pogoj, ki preprečuje ponavljanje napak iz preteklosti. Vsi, ki kolikor toliko poznamo zgodovino Slovencev, vemo, da je bilo teh napak

veliko. Nikakor niso bile zgolj posledica prenašanja tujih zgledov in ideologij v naš prostor, temveč mnogokrat rezultat lastne zaslepljenosti, nezaupanja v svoje sposobnosti in pričakovanja pomoči od nekoga drugega.

Muzejska zbirka je postavljena na ogled že četrto leto. V tem času so slabše eksponate zamenjali boljši in tako se zbirka lepša. Delam na tem, da bi največ prostora namenil domačemu kraju in okolici.

Skozi Črni Vrh je med 1. svetovno vojno peljala poljska železnica, s katero so vozili čez Presko, Lokve in Čepovan na soško fronto vojni material, nazaj pa ranjence. Tako se je odvijal skozi naš kraj promet in s tem je povezanih dosti dogodkov, odvijale pa so se tudi druge dejavnosti, ki spadajo zraven v ta vojni čas. Te dogodke zbiramo z ekipo somišljenikov in kar nam bo uspelo zbrati, bomo poskušali izdati kot zbornik. Vsem se zahvaljujem za pomoč, tiste, ki pa hranijo kak dokument iz tega časa in bi ga dovolili objaviti, pa prosim, da ga posodijo za prekopirati.

NAJDENA TABLA, FOTO: IWAN RUDOLJ

Letos smo čistili Slovenijo in prav v stari šari se dobi največ starih muzejskih kosov. Taborniki so našli in mi prinesli prvo tablo, na kateri je datum smrti Janka Premrla Vojka. Verjetno je bila vzdana na mestu njegove smrti in je bila ob zamenjavi vržena v grmovje.

Spremenil se je zakon, ki ureja kulturno dediščino in arheologijo, zato sem moral popisati vse predmete, pridobljene pred nastopom novega zakona. Te si je ogledal uslužbenec muzeja iz Idrije, predlagal način hrambe in s tem je bilo lastništvo urejeno.

Za naprej dela ne bo zmanjkalo. Drugo leto nameravam preurediti zbirko, malo povečati prostor, še bolj zagnano pa se moramo lotiti zbornika. Še vedno vabim vse na ogled zbirke, za kar se je dobro najaviti na telefon 041 739 544. ■

MARIJA KOFOL KAVČIČ

35-letnica delovanja MEPZ Dr. Frančišek Lampe

Leto 2010 je bilo za Mešani pevski zbor Dr. Frančišek Lampe pomembno, saj je zbor praznoval 35 let organiziranega delovanja kot mešani cerkveni pevski zbor v župniji Črni Vrh.

Pevski nastopi so se letos pričeli že v mesecu januarju, ko smo izvedli dva novoletna koncerta skupaj z mešanim zborom Mavrica in orkestrom Simfonika z Vrhnike. Pod dirigentskim vodstvom Marka Fabianija smo 9. januarja dvakrat zapeli na Vrhniki, teden kasneje pa z istim programom nastopili v Ljubljani v Slovenski filharmoniji. Skrbno izbran program in sama izvedba ob sodelovanju

solistke Martine Burger je navdušila poslušalce tako na Vrhniki kot tudi v Ljubljani. Sodelovanje z glasbenima skupinama ni bilo ne prvo ne zadnje, saj smo se dogovorili, da bomo skupaj izvedli tudi novoletni koncert v januarju 2011.

V mesecu februarju smo pevci prepevali na tradicionalni reviji pevskih zborov Idrijsko-Cerkljanske regije, ki jo je letos organiziralo društvo KUD Sloga ob pomoči JSKD Izpostava Idrija v Črnem Vrhu. Strokovni ocenjevalec nastopajočih zborov Stojan Kuret je pohvalil naše prepevanje, predvsem izbor pesmi in interpretacijo. Bil je presečen, kako lahko tako majhen kraj, kot je naš, premore tako številčen zbor.

Naslednji nastop izven našega kraja smo imeli v začetku meseca aprila na 42. reviji Primorska poje v Vipavi. Krajevna revija Naj pesmi srca nam vedre je bila letos 30. maja in tudi na njej smo se z veseljem predstavili poslušalcem.

Večji del tako pevskih kot organizacijskih priprav je bil namenjen pripravi na jubilejni koncert. Težko pričakovana sobota, 12. junija, ki je bila izbrana za koncert ob 35-letnici, je bila že prav poletno topla. V dvorani telovadnice osnovne šole, ki nam je gostoljubno odstopila prostor, se je zbralo veliko število poslušalcev. Le-ti so ob velikem številu nastopajočih, saj je bilo na odru blizu sto pevcev in pevk, pod njim pa štiridesetčlanski orkester Simfonika, uživali ob poslušanju glasbe, ki je bila posrečeno izbrana iz različnih glasbenih obdobj. Priredbe znanih domačih in tujih popevk so bile kot balzam za dušo poslušalcev. Zaključek koncerta smo simbolično zaokrožili s priredbo Avsenikove skladbe Ostanimo prijatelji. Koncert je bil

uspešno izveden tudi ob pomoči nekaterih sponzorjev, pa tudi prizadevnem delu članov zbora, ki so pomagali pripraviti dvorano za koncert, dan kasneje pa vse to pospraviti.

Ob koncu meseca junija, in sicer 27. junija, je zbor s svojim prepevanjem polepšal slovesno mašo ob 25-letnici mašniškega posvečenja našega znanega rojaka patra Marka Ivana Rupnika.

Bogato pevsko sezono smo pevci pred poletnimi počitnicami zaključili 4. julija z nastopom v župnijski cerkvi sv. Urha v Zavrattu.

Novo sezono 2010–2011 smo pevci začeli sredi septembra. Poleg skladb sakralnega značaja, ki jih prepevamo pri maši, je pomemben del vaj namenjen učenju skladb, ki jih bomo skupaj z zborom in orkestrom z Vrhnike izvedli na novoletnem koncertu v januarju 2011.

Pevci znamo poskrbeti tudi za prijetno druženje. Tako smo se skupaj z dvema pevcema in s pevko veselili njihovega Abrahama. V zakonski stan smo s pesmijo pospremili tudi eno od naših altistk.

Pevsko bogata sezona se izteka. Nastopili smo v Domu upokojencev Jožeta Primožiča Miklavža Idrija, v decembru pa nas čaka še nastop v Zavodu za rehabilitacijo Soča v Ljubljani. Zbor je številčno še vedno zelo močan, saj imamo v letošnji sezoni evidentiranih 60 pevcev in pevk, tako da je veroučna soba v župnišču ob petkih polna pevcev in pesmi, ki se razlega iz naših grl. Seveda si pevci pod dirigentskim vodstvom Katje Bajec Felc in korepetitorke Lee Kavčič prizadevamo tudi za kakovosten nivo našega prepevanja in upamo, da nam to uspeva. ■

Literarni večer v počastitev kulturnega praznika

Že vrsto let člani KUD Sloga iz Črnega Vrha ob slovenskem kulturnem prazniku pripravijo prireditve v počastitev tega praznika. Tako je bilo tudi letos. Na prireditvi se je predstavilo Literarno društvo Ris, ki v tem času obeležuje drugo leto svojega delovanja.

V nedeljo, 7. 2. 2010, na sam predvečer Prešernovega dneva so dvorano Kulturnega doma napolnile lepe, iskrene misli, izražene v pesmi ali prozi, in obogatile ter ogrele srca vseh, ki so si vzeli čas in se tega dogodka udeležili.

Nastopajoče in poslušalce je na začetku pozdravila ter vsem želela prijetno druženje predsednica društva Marjetka Rupnik. Predstavitel društva je vodil in povezoval Matej Cigale. S svojimi deli so se predstavili številni člani. Kar dvakrat se je s pesmijo ter šaljivim in v pristnem domačem narečju prebranem proznim besedilom o življenju v njenem domačem kraju nekoč predstavila vsem obiskovalcem dobro poznana domačinka Jelka Trček. Odlomke iz proznih zapisov so podelili Darko Likar, Slavica Uršič in Irena Cigale. Rafael Terpin je s svojimi anekdotami poskrbel za obilo smeha. Tomaž Pavšič je za nekaj trenutkov pričaral pariško okolje ob reki Seni, ko je prebral prevod in izvirnik pesmi Guillaumea Apolinaire. Med člani je nekaj več tistih, ki svoja občutja izražajo predvsem preko pesmi. Nekaj teh so pred občinstvo razgrnili Sabina Eržen, Radica Pahor, ki je dodala tudi prigodo iz časov italijanskega šolstva, in Andrejka Jereb. Slednja je tudi predsednica društva in na kratko je pred-

stavila delovanje društva, njegovo ime ter s ponosom ponudila zbornik Zaris skozi čas, v katerem delček svojega ustvarjanja odstira večina sedanjih članov društva. Ob tej priložnosti so vsi navzoči z aplavzom nagradili lanskoletno in letošnjo dobitnico druge nagrade na literarnem natečaju Mladika v Trstu; lani je nagrado prejela Andrejka Jereb, letos pa Irena Cigale. Pred dvema letoma je pri isti založbi prvo nagrado na literarnem natečaju prejela še ena članica društva Ana Balantič.

Bogastvo besed se je prepletalo z glasbo. Trije učenci Glasbene šole Idrija, Terezija Rupnik na citrah, Maja Kenk na flavti in Martin Rudolf na trobenti, so s svojimi skladbami odlično povezali med seboj dve umetnosti ter pričarali prijetno vzdušje.

Ura in pol druženja je hitro minila in po obrazih sodeč smo bili na koncu vsi zelo zadovoljni, tako sodelujoči kot poslušalci. Literarnemu društvu ob tej priliki želimo še veliko uspešnih predstavitev, novih članov, sedanjim pa veliko pravih navdihov in žlahtnih zapisov. Naj živi beseda, naj živi kulturna beseda! ■

LOVRENC HABE

Komedija Zadrega nad zadrego

Začetek preproste kmečke zgodbe sega v dan pred 50-letnico življenja gospodarja družine Piškur, Dominika Piškurja, ki je imel soseda Lipeja, ta pa mu je bil hkrati najboljši pa tudi pivski prijatelj.

Lipe je imel strogo ženo Moniko, ki mu je ukazala, naj se njuna hči Tončka poroči s Francem, sinom Dominika

Piškurja. Ko je Tončka to slišala, je pričela jokati in jokala vse do trenutka, ko se je pred domačo hišo znašla sama pred Francem. Povedala mu je, kaj se je zgodilo, in dejala, da je lep in brihten fant, toda v mislih ima še enega lepšega – poštarja. Tudi Franc je dejal, da je zaljubljen v natararico tiste vasi in tako sta se srečna objela, ker sta spoznala, da ne bosta mož in žena. Ravno v objemu pa ju zaloti cela »žlahta«, ki pride skozi vrata, posebej ponosna »na prvi korak« je bila stroga Tončkina mama.

Urša Piškur, Dominikova žena, je skrbno tuhtala, kaj bi možu podarila za rojstni dan. Pisala je Dominikovi hčerki v Tolmin, a on sploh ni vedel, da ima hčerko! Vedel je le, da vsak mesec dobi 1000 evrov za svojo »namišljeno hčerko«. Teh 1000 evrov pa gospodar pusti v gostilni, saj vsak dan z Lipejem popijeta kak kozarček ali dva, morda tri ...

Tako je bilo tudi na predvečer Abrahama, ko je prišla domov tudi gospodarjeva »hčerka« Fani. Ko se njen oče prikotali domov s svojim pivskim prijateljem, spozna svojo

»hčerko« in od žene Urše izve, da bo hišna pomočnica. Franci žalosten ugotovi, da je natararica Fani njegova polsestra, zato se bo moral poročiti s Tončko, ona pa zato pusti fanta – poštarja. Na Dominikov rojstni dan pa pride domov Fanina mama Petra, ki Dominika sploh ne pozna. Ko pa se izza vrat druge domačije prikaže Lipe, ga Petra takoj prepozna in zakriči: »Ti si ta!« Lipe jo pogleda in zgrožen zbeži. Natararica Fani in Franc ter poštar in Tončka presrečni ugotovijo, da se lahko oženijo. ■

ADRIJANA TOMINEC

Hotel Babilon

V soboto 13. novembra, so odrske deske črnovrške dvorane škripale pod enajstimi različnimi pari čevljev. Gostja večera, igralka Violeta Tomič, se je namreč v igri enajstkrat preobula in preoblekla ter sama mojstrsko odigrala celotno predstavo.

Pred nami so zaživeliki ljudi, ki so se po naključju znašli v hotelu Babilon, ravno ko je neka češka turistka vanj vstopila s pištolo in dvakrat ustrelila proti receptorju. Receptor slovenskega obalnega hotela, Janez Vodopivec, na srečo ni bil zadet, vendar je bila proti turistki vseeno vložena tožba. Preden pa bodo vsi prisotni na kraju zločina stopili pred sodnika, jih je v svojo oddajo Zgodbe, ki jih piše življenje, povabila televizijska voditeljica in jih soočila z nami.

Vsak izmed nastopajočih likov je pred nami razlil svojo življenjsko zgodbo. Najbolj ganljiva je bila prav gotovo zgodba češke turistke Zuzane, ki je streljala. Doma na Češkem je dolga leta hodila z Janom in ko jo je končno vpra-

šal, ali bi se poročila z njim, se je odločila, da pred poroko še malo razišče svet. Odpeljala se je v Slovenijo in se v hotelu Babilon zaljubila v receptorja. Sprva se mu je dobro upirala, ko pa ji je obljubil poroko, je popustila. Povedala je Janu, da se ne bo poročila z njim, in ko je že hotela določiti datum najsrečnejšega dne, ji je Janez povedal, da bo morala mati njegovih otrok znati slovensko. Zuzana je odšla nazaj domov. Učila se je slovenščino in celo vadila kuhanje slovenskih jedi, saj si je želela biti dobra mamica svojim malim »Janezkom«. Po letu dni pridnega učenja se je vrnila v hotel Babilon. Janeza ni bilo v službi, zato se je malo razgledala po okolici in svojega bodočega zagledala v objemu tuje ženske. Potem ga je poiskala in Janez ji je zagotovil, da se res ne misli poročiti. Kaj je revi torej preostalo drugega, kot da je polna jeze in vsa žalostna s pištolo vstopila v hotel in se hotela ubiti pred nehvaležnim Slovencem. Toda v trenutku prihoda jo je popadla strašna jeza in je namesto v sebe streljala kar vanj.

Gledalci smo uživali v komediji briljantne igralkе, ki je kot za šalo menjavala razpoloženja in karakterje ter prav tako blestela tudi v hitrostnem preoblačenju. Napolnjeni s precejšnjo dozo smeha, smo gledalci po dobri uri in pol z nasmehom na obrazu zapuščali dvorano in si po tihem želeli, da bi še kdaj uživali v igralskih sposobnostih tako odlične igralkе. ■

LUKA ŽGAVEC

Apnenca

Konec julija se je na Vrh Griž kuhala apnenca. Karel Žgavec se je odločil, da bo svojim otrokom in vnukom pokazal, kako so v njegovih otroških in mladostnih letih pridobivali apno.

NAŠA KULTURNA BEDIŠČINA, FOTO: LUKA ŽGAVEC

Za izdelavo apnenca je potrebnega veliko dela, zato smo z deli pričeli že v aprilu. Najprej smo izbrali primeren in dostopen kraj za izkop okrogle jame s premerom dveh metrov in globino en meter. Jama je namenjena kurišču. Znotraj smo jo obzidali z apnenčastim kamnom. Stari ata je nato natančno zgradil obok – »velb«, ki je segal en meter nad zemljo. Spredaj smo naredili vhod v kurišče, tako imenovan »žkn«. Nato smo okoli oboka v zemljo nabili neparno število kolov. Med kole smo pletli oplet iz dolgih gladkih leskovih vej. Med kamni oboka in opletom smo nasuli in stlačili zemljo za izolacijo. Tako smo do vrha, ki je bil tri metre nad zemljo, postopoma nalagali kamenje na zgrajen obok, zraven pa pletli in vmes zasipali zemljo. Delo nam je šlo kar hitro od rok, saj smo imeli razen zemlje ves material pri roki. Lesa in kamna se v Grižah ne manjka. Že med izdelavo apnenca smo glede na luno in vreme pripravljali drva za kurjenje. Posekali smo velike količine grmovja in s tem istočasno še počistili gozd. Vejevje smo zložili v kupe ob gozdni vlaki, kjer so čakali, da smo jih s traktorjem odvlekli do apnenca. Apnenca in drva so bila do poletja pripravljena. Po dopustih na mor-

ju je nastopil dan, ko smo apnenco zakurili. Na presenečenje vseh je v kurišču apnenca takoj zagorelo.

Sledilo je desetdnevno kurjenje. Kurili smo neprestano noč in dan. Vsak dan so prihajali obiskovalci in med njimi je bilo tudi kar nekaj novinarjev. V teh dneh se je v spominsko knjigo vpisalo več kot tisoč dvesto ljudi. To druženje je dalo dogodku še poseben čar.

Po desetih dneh neprestanega kurjenja je temperatura na vrhu apnenca presegla 1000 °C. Tudi ostali znaki so kazali, da lahko apnenco »zabijemo«. To pomeni, da se kurišče do zadnjega kotička napolni z debelejšimi poleni in kurišče založi z zemljo, nato pa ogenj v kurišču gori še nekaj dni. Po petih dneh smo apnenco začeli »trgati«. Z vrha smo pričeli odstranjevati oplet in zemljo. Ko smo prišli do kamnov, so bili ti popolnoma beli in zelo lahki. Vročina je bila še zmeraj velika in delo na apnenci je bilo težavno. Kamne smo pobirali v vedra in nosili v sode. Ko smo dolili vodo, je prišlo do burne kemične reakcije. Kamni so razpadali in se topili. Hkrati se je pričela sproščati visoka temperatura, tako da je voda zavrela. Tako smo dobili gašeno apno, ki smo ga tudi že preizkusili in je zelo kvalitetno. Nekaj apna smo pogasili, nekaj pa so ga ljudje odpeljali kar v kamnih in so ga, tako kot v starih časih, doma gasili sami.

Ko smo pobrali vse apno in pospravili ostanke apnenca, smo si vsi oddahnili. Bilo je deset napornih dni in pred njimi veliko dela in priprav. Vsi smo bili zelo zadovoljni, še najbolj pa »majstr« Karel. Sodelujoči smo se naučili, kako se trde kamne z enostavnim grmovjem spremeni v koristno in uporabno apno. V najlepšem spominu pa mi

bodo ti dnevi ostali, ker so računalnik in televizija ostajali zaprti. Namesto tega so nas obiskovali mnogi zanimivi ljudje, s katerimi smo se družili in pogovarjali. Tudi vse, ki smo pri projektu sodelovali, je ta še bolj povezal in dokazali smo si, da lahko tudi v modernih časih skuhamo pravo apnenco. ■

VALENTINA RUPNIK

Igralci smo zelo aktivni

Letošnje leto smo se pod vodstvom naše mentorice Adriane Tominec naučili kar nekaj novih igric in jih z veseljem in uspešno zaigrali. Decembra 2009 smo z igrico Dobrinček pričakali sv. Miklavža, kjer ni manjkalo ne angelčkov ne hudičkov, ki so pomagali Sv. Miklavžu razdeliti otrokom darila. Veliko časa smo posvetili pripravi za božično igrico Poslušajte vsi ljudje, ki smo jo igrali z lutkami in gledalcem prikazali čudež božične noči. Čudovito zakulisje sta nam izdelali Barbara in Alenka Lozar. Za nas je bila to nova izkušnja, saj smo svoj glas posodili lutkam in včasih komaj zadrževali smeh, ko smo ustvarjali različne zvoke. Igrico smo najprej zaigrali v naši Osnovni šoli in potem na Sveti gori ob otvoritvi razstave jaslic. Na Sveti gori so nas še posebej lepo sprejeli in nas po zaigrani igrici lepo pogostili. Vsakemu od nas so podarili v spomin zgoščenko Pastirica Urška. Po maši smo igrico predstavili tudi v naši cerkvi ter v Domu za starejše Vitadom, kjer so stanovalci skupaj z nami peli božično pesmico. V tej igrici smo veliko peli ob spremljavi citer in flavte. Za materinski dan smo z igrico Mamin rojstni dan poskušali otrokom povedati, da se staršem lahko najlepše zahvalimo s prav majhno pozornostjo, če le-to damo iz srca. Že pred koncem šolskega leta smo se pričeli pri-

pravljati na oratorijsko igro Pazi, čas! Igrica je na zabaven in hudomušen način sporočala, da nam danes vsem primanjkuje časa, saj nam ga kradejo »sivi gospodje«, kot so televizija, računalniki, prezaposlenost, egoizem ..., deklica Momo pa je obvarovala čas. Vsak od nas se je skušal čim bolj vživeti v svojo vlogo, tako z igranjem kot tudi z brskanjem doma po omari in iskanjem pravega kostuma. Igro smo igrali v sklopu oratorijskih dni, vsak dan eno poglavje, zadnji dan oratorija pa smo jo zaigrali še na Kureščku – na izletu. Staršem in drugim smo igrico v celoti zaigrali po nedeljski maši. Trenutno smo že v pripravah na novo igro Katarinin Miklavž. Veseli smo novih članov in komaj čakamo, da se vam znova predstavimo v dvorani na Miklavžev večer. Zahvaljujemo se mentorici, staršem in vsem, ki nas spremljate in podpirate. ■

LOVRENC HABE, UREDNIK HN

S preverjenimi dogodki naprej

Časopis Habetove novice so 13. septembra s pohodom na Špičasti vrh in ognjemetom, ki je ustavil promet na zadloški cesti, praznovala svoj tretji rojstni dan.

Decembra 2009 je za naslovnico Habetovih novic v dvorani KUD poziral sam Miklavž, prav ob koncu leta pa smo se razpisali o tem, kako je treba pravilno odšteti do novega leta in desetletja. Januarja, ko so se novice pridružile Facebooku, smo največ pozornosti namenili poplavam, mesec kasneje pa je za časopis Adi Smolar napisal, česa ga je strah, in nam dal nekaj koristnih napotkov za soočanje z njim. Marca se nam je pridružila Jelka Trček z zgodbami in pesmimi iz naših krajev. Ob vseslovenskem čiščenju naše dežele smo se v aprilski (50. številki) po-

govarjali z vodjema črnovrških tabornikov, maja pa smo se pogovarjali s Hermanom Mikužem iz observatorija v Črnem Vrhu in se razpisali o letеči zadloški golazni – kebru. Mesec kasneje smo se pogovarjali s Florjanom Lampetom, gonilno silo teka na Špičasti vrh, julija pa z Nejcem Pivkom, ki je eden od organizatorjev košarkaškega turnirja v Črnem Vrhu. Avgusta je največ pozornosti na Črnovrškem zasedla apnenca, tudi tam smo bili zraven in naredili intervju s pobudnikom apnenca Karlom Žgavcem. Septembra smo praznovali rojstni dan s praznično številko, oktobra pa smo se na enajstih straneh razpisali o poplavam. November je bil v letu 2010 mesec počitka za naše uredništvo (čeprav so naši novinarji kljub temu pri- dno pripravljali članke za decembrsko številko). Decembra sta izšli dve številki; ena je prinašala veliko zgodb za zimske večere, druga, ki pa tradicionalno izide dan pred novim letom pa prinaša pregled leta.

Letos smo v vsako številko uvedli tudi stare, zaprašene slike Jošta Rupnika, pa tudi Zadloško kroniko, ki jo je pred dobrimi tridesetimi leti pisal sedaj že pokojni Filip Kosmač. V Habetovih novicah, ki ima okoli 28 strani, pa lahko preberete še številne domače in izmišljene novice, ki jih oblikuje okoli 14 sodelavcev. Nanje selahko naročite na telefonsko številko 030 394 894 ali na elektronski naslov Habetove.novice@gmail.com, kamor lahko tudi pošljete svoje članke, predloge, kritike ... Veseli jih bomo kot veverica lešnika! ■

Habetove
NOVICE

Lišt zadloškega resnikoljuba

Hajli, hajlo, na klekljanje gremo ...!

Tako bi pelo Sneguljčičnih sedem palčkov, ko bi namesto krampov imeli v rokah kleklje. In nekako tako smo peli tudi v Črnem Vrhu v začetku meseca oktobra. Članice Društva klekljaric Črni Vrh-Godovič smo pričele s ponovnimi srečanji. Vedele smo, koliko dela in izzivov nas čaka v letošnji klekljarski sezoni.

Program letošnje klekljarske sezone obsega izvedbo delavnice vogali v idrijskem risu, pripravo razstave v Godoviču (ob novem letu), Logatcu (za Gregorjevo) in Črnem Vrhu (ob zaključku sezone). Sodelovale bomo tudi na 6. razstavi velikonočnih pirhov na Sveti Gori nad Solkanom. S svojimi izdelki pa se bomo predstavile tudi v času Čipkarskega festivala v Idriji.

Članice Društva klekljaric Črni Vrh-Godovič se zbiramo dvakrat mesečno v OŠ Črni Vrh, kjer nam je gospa ravnateljica prijazno odstopila prostore. Klekljarice kot delovni in marljivi palčki prihajamo s Črnovrške planote, Godoviča, Medvedjega Brda in Logatca, kajti tudi na Črnovrški planoti bi radi ohranili to lepo obrt in tako pripomogli k ohranitvi naše kulturne dediščine. Naša srečanja so namenjena širjenju in poglobljanju klekljarskega znanja, izmenjavi izkušenj, papircev, pa tudi medgeneracijskemu druženju. Ljubezen do klekljanja in prijetno druženje nam pomagajo, da nam pusti zimski dnevi kar prehitro minejo.

Zato vabim vse, ki ste s svojim znanjem in delom pripravljeni prispevati k ohranitvi in razvoju čipk. Seveda ste

ČIPKA NA RAZSTAVI, FOTO: MARIJA RUPNIK HLADNIK

prisrčno dobrodošli tudi vsi, ki bi radi v prijetni družbi »premetavali kleklje«, se kaj novega naučili ali kaj zanimivega izvedeli, pa tudi tisti, ki vas samo »firbec matra«. Pridružite se nam lahko vsako prvo in tretjo sredo v mesecu med 17.30 in 19.30 v prostorih OŠ Črni Vrh.

In še ob koncu Vam za prihajajoče praznike želim vse dobro, novo leto pa naj bo polno zdravja in veselja. Prijetne praznike in veliko lepih uric ob buli. ■

IRENA KENK

Številni nastopi in koncerti v letu 2010

Leto 2010 je četrto leto ponovnega delovanja Ženskega pevskega zbora Ivan Rijavec Črni Vrh. V letu 2010 smo članice zbora realizirale vse nastope, ki smo jih načrtovale, vključno z letnim koncertom.

V iztekajočem letu smo imele sedem nastopov. V mesecu

februarju smo nastopile na reviji pevskih zborov Idrijske in Cerkljanske, ki je bila po 29 letih ponovno organizirana v Črnem Vrhu. V začetku meseca marca smo nastopile na 41. reviji Primorska poje v Biljah, konec meseca maja pa na 14. krajevni reviji pevskih zborov Naj pesmi srca nam vedre v Črnem Vrhu. Aktivnejši del letošnje pevske sezone je bil jesenski del, saj smo v mesecu novembru in decembru imele kar štiri koncerte, od tega tri samostojne. V novembru smo najprej nastopile v Domu starostnikov v Vipavi (11. 11.), skupaj z Idrijskim oktetom pa smo 27. 11. organizirale svoj drugi letni koncert, ki je bil posvečen obeležitvi 105-letnice rojstva in 30-letnice smrti prvega zborovodje zbora Ivana Rijavca. Poleg pesmi s pomladno, ljubezensko in vinsko tematiko sta zbora zapela tudi štiri Rijavčeve pesmi – Mrak, Slutnjo, Pomladno in Ob Kolpi. Za konec sta oba zbora skupaj zapela še pesem Jaz pa vrtec bom kopala. Kljub številnim dogodkom in praznovanju tega dne se je v dvorani zbralo okoli 80 poslušalcev, katere je v zaključnem delu pozdravil tudi tradicionalni gost – Karel Erjavec v imitaciji Jake Kenka. Za razliko od prejšnjega leta se je tokrat v svojem humorjem nagovoru dotaknil tudi nekaterih dogodkov, ki so zaznamovali leto 2010 v Črnem Vrhu. Sezono smo zaključile z nastopom v domu starostnikov Vitadom V Črnem Vrhu (9. 12.) in nastopom na reviji pevskih zborov v Šempasu (18. 12.).

Enako kot preteklo leto smo tudi v letu 2010 imele vaje vsako sredo v prostorih Osnovne šole Črni Vrh. Za uporabo prostora in klavirja se ob tej priliki zahvaljujemo ravnateljici Alenki Cvetaš. Čeprav na vaje prihajamo iz različnih krajev, se jih redno udeležujemo. Upam, da bo tudi v bodoče tako, ko nas čaka realizacija ambicioznejših načrtov, kot so bili letošnji. Vse pa bo odvisno seveda tudi

od zagotovitve finančnih sredstev, kar pa bo verjetno še večji zalogaj, kot naučiti se pevski program. ■

URŠKA BAJEC RUPNIK

Košparjev mlin in Kalarjev ledenik

V letošnjem prispevku vam želim predstaviti še dve zanimivosti iz naše okolice. To sta Košparjev mlin in Kalarjev ledenik, vsak s svojo zanimivo zgodbo.

Skoraj na istem mestu, kjer danes stoji kapelica v Mali gori, je včasih stal mlin na veter, poleg njega pa žaga. Filip Vihtelič – »Lipe Košparjev« – je bil kovač iz Male gore nad Zadlogom. V prvi svetovni vojni se je boril na ruskem bojišču, kjer je padel v ujetništvo. Tu je imel možnost preučevati vetrne mline. Po vrnitvi domov je sklenil podobno napravo postaviti v Mali gori. Kraj se mu je zdel primeren, saj tu nenehno piha veter. Tako je leta 1925 skupaj s stricem Francem Tomincem postavil mlin. Iz kamenja sta sezidala osmerokotno, skoraj okroglo stavbo s premerom 9 metrov in ji dodala vetrnico iz štirih listov, ki se je na krožni tirnici obračala v smer vetra in je gonila najprej en mlinski kamen, pozneje pa dva. Ker je bil najbližji vodni mlin daleč, so okoliški prebivalci radi nosili mlet v Košparjev mlin. Zaradi močnih vetrov je bilo potrebno mlin nenehno popravljati. Okrog leta 1930 so namesto starega stolpa nad mlinom postavili deset metrov visok stolp ob njem, nato pa so štirikrako vetrnico zamenjali z rotorjem, ki je imel osem pločevinastih lopatic in je bil zgledno kovaško delo. Nov mlin je deloval odlično in je bil nepogrešljiv zlasti med drugo svetovno vojno. Filip je ponoči na skrivaj mlet žito za partizane. Italijani so mlin

zapečatili, a ga je Filip znal spretno sneti. Ponoči je mlel, zjutraj pa je pečat znova pritrdil, tako da italijanske patrulje niso nič posumile. Leta 1944 pa se je Filip pri delu poškodoval. Kolesje mlina ga je zagrabilo za roko in mu odtrgalo prst. Rana se mu je okužila, zato so ga z volovsko vprego odpeljali v partizansko bolnišnico Pavla. Med prevozom je umrl. Kmalu po njegovi smrti je njegov mlin nehal delovati.

Kalarjev ledenik leži v bližini zaselka Mala gora, na osoj-nem pobočju, prekitem z gozdno vegetacijo. Njegovo pravo ime je Veliki ledenik pod Črnim robom. Ledenik je v bistvu ledenica, v kateri se celo leto zadržuje led. Ker se nahaja v bližini nekdanje Kalarjeve domačije, so jo doma-čini poimenovali Kalarjev ledenik, čeprav nikoli ni bila v njihovi lasti. Kot vse jame v Sloveniji je tudi ta zaščite-na kot naravna vrednota državnega pomena. Navpično je globoka 45 metrov, spodaj pa ima razširjen prostor, v katerem je celo leto led. Vanj so do leta 1936 vodile 42 metrov dolge lestve, ki so bile tako močne, da je na njih lahko stalo osem moških. Leta 1936 so jih odstranili, ker niso bile več varne.

Podobne jame najdemo na območju visokih dinarskih planot Snežnika, Javornikov, Hrušice in Trnovskega goz-da. Druga poimenovanja zanje so še ledena jama, ledenik in podzemni ledenik. Najbolj znana ledena jama v Trno-vskem gozdu je Velika ledena jama v Pradani.

Led iz ledenic so sprva izkoriščali ljudje, ki so živeli ali pa opravljali svoje delo v njihovi bližini. To so bili predvsem gozdarji, pastirji in oglarji. Led jim je bil vir pitne vode, z njim pa so si tudi hladili živila. V 19. stoletju, ko so bile

narejene prve gozdne ceste, pa so postale vir zaslužka. Led iz ledenic so namreč lomili in ga tovorili v dolino, predvsem v Trst in Gorico, kjer je bila potreba po ledu zelo velika. Tovorjenje je bilo aktualno vse do pričetka uporabe hladilnikov v 50. letih 20. stoletja.

Za nastanek ledenih jam je pomembna oblika jame, prezračevanje, stran neba, proti kateri je obrnjen vhod, in nadmorska višina, na kateri se jama nahaja (Kunaver 1957: 151). Poznamo tako imenovane statične in dina-mične jame. Kalarjev ledenik je statična jama, v katerih led nastaja v naslednjih pogojih in procesih. Površje ze-mlje se ogreva skladno s temperaturnimi spremembami letnih časov. Torej se poleti segreva, pozimi pa ohlaja. Na krasu so kamnine pretрте z mnogimi razpokami in zuna-nja temperatura prehaja tudi navzdol po kraških votlinah in razpokah v jame in brezna. Toplota se počasi širi nav-zdol po jami, vendar pa temperaturne spremembe v tleh potekajo le do globine od 20 do 30 metrov. V tej globini je temperatura kamnine približno izravnana s poprečno letno temperaturo kraja, kjer leži jama. Navzdol v globino se temperatura prične postopno poviševati.

Na kraških tleh se toplota prenaša v globino skozi kraške votline tudi s prenikajočo vodo in kroženjem zraka. Pod ledišče lahko jame ohladi le mrzel zrak s površja. Najbolj pogosto se to dogaja v tistih jamah, v katerih se zaradi žepaste oblike in velikega vhoda v hladni polovici leta nabira hladnejši in zato težji zrak. Zračna cirkulacija se ustavi, ko se temperatura zunanjega zraka dvigne. V jami obleži jezero hladnega in zato gostejšega zraka, ki se v njej obdrži tudi v toplejši polovici leta. Stalno dotekajočo vodo mrzel zrak spreminja v led in tako nastaja ledenik.

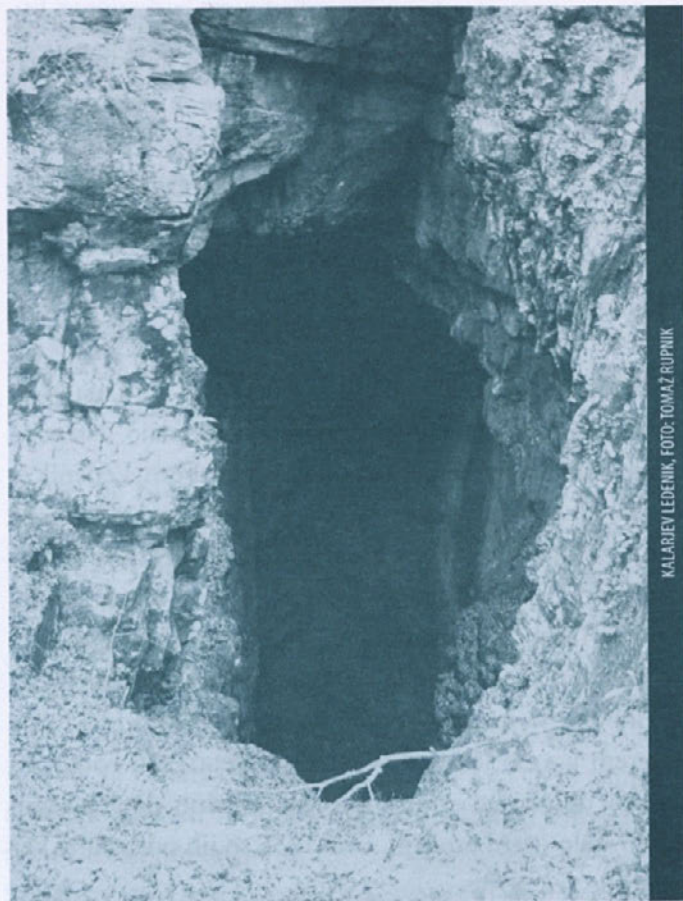
Količina ledu v takih jamah običajno ni velika in se velikokrat med poletjem stopi. Ker zrak v jami ni v stalnem gibanju, jih imenujemo tudi statične jame. Jame tega tipa so najpogostejše ledene jame pri nas. Zanje so značilni navpični vhodni deli, velike vhodne odprtine ter lega v osojnih predelih, pokritih z gozdno vegetacijo (Mihevc 1998: 332–333).

Tako kot druge so tudi v Kalarjevem ledeniku že v 19. stoletju in vse do konca prve svetovne vojne lomili led, ki so ga transportirali v Trst, Gorico in druge primorske kraje. Uporabljali so ga za hlajenje hitro pokvarljivega blaga na ladjah, natovarjali pa so ga tudi za prodajo v Aleksandriji.

Ledarstvo je bila donosna obrtno-trgovinska dejavnost, s katero so se ukvarjali zlasti prebivalci bližnje Gore nad Ajdovščino. Sekanje ledu je potekalo pozimi ali v zgodnji pomladi, največjo ceno pa je imel v poletnem času, zato so ledarji pozimi nalomljen led skladiščili v umetno izkopanih globokih jamah. Obložili so ga s smrečjem, listjem in pozneje žakljevino, kar je ohranjalo temperaturo in preprečevalo taljenje.

Led so z železno žago žagali v velike klade, ki so jih v koših prinašali iz jame, ga nalagali na voz, imenovan »parizar« ali »tajsl«, in obložili z listjem oziroma smrečjem. Na en voz so lahko naložili do 5 ton ledu, vpregli pa so tri pare konj. Tovorjenje je prav tako potekalo samo ponoči, ko so bile temperature nižje. Do Trsta so tako potovali dva dni.

Led iz ledenika je za skladiščenje mesa potreboval tudi mesar v Trebčah. Nepogrešljiv je bil za prebivalce bližnjih

KALARJEV LEDENIK, FOTO: TOMAZ RUPNIK

domačij iz Mrzlega Loga in Križne gore, ki so ga v sušnih poletjih lomili za uporabo v gospodinjstvu. Po drugi svetovni vojni, ko še ni bilo hladilnih naprav, so ga uporabljali za hlajenje masla v zadloški mlekarni.

Hladna in vlažna brezna pa so pri ljudeh vzbujala tudi strah. To dokazuje tudi zgodba o Kalarjevem ledeniku. Nek moški naj bi nekoč ob pozni uri, ko je bila že tema, šel mimo ledenika. Iz jame je zaslišal glas, ki mu je govoril: »Daj ga, daj ga!« Ves prestrašen je zaklical: »Marija, če si res! Zdaj pomagaj, zdaj je sila!«

nik o Gori, Gorjankah in Gorjanih ob 400-letnici naselitve Gore. Franc Černigoj, ur. Predmeja: Društvo za ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine Gora. Str. 203–210, 2001. ■

ALOJZ RUPNIK

Čebelarji smo praznovali

Čebelarji na območju občine Idrija smo organizirani v Čebelarsko društvo Idrija in letos smo praznovali 30-letnico ponovnega delovanja. Praznovali smo 18. septembra v dvorani KUD Sloga Črni Vrh. Prav na dan, ki ga je močno zaznamovalo neugodno vreme (poplave).

Praznovali smo skromno, saj 30 let ni ravno zavidljiva doba. Morda je prav, da omenim, zakaj komaj 30 let. Znano je namreč, da so se v Sloveniji prva čebelarska društva pojavila že pred več kot 100 leti. Na Primorskem je bilo prvo društvo v Grahovem v Baški Grapi, kjer so že leta 2008 praznovali 100-letnico.

V Idriji je bilo prvo čebelarsko društvo (ČD) registrirano v letu 1951, na začetku z zelo obsežnim in ambicioznim načrtom. Vendar pa je delo že po nekaj letih zamrlo in delovanje društva je bilo tako prekinjeno. Čebelarji smo čutili potrebo, da smo nekje združeni in tako bolj uspešni pri svojem delu. Predvsem z razvojem samega čebelarstva in težav, ki panogo spremljajo, smo se posamezniki včlanjevali v sosednja društva (Trebija, Logatec, Vipava, Ajdovščina, Vrhnika).

V sedemdesetih letih je bilo ustanovljeno društvo v Črnem Vrhu z imenom Brinov grič. Pa tudi to ni zaživel, predvsem zaradi majhnega števila članov. Tako so leta

KOSPARJEV MLIN, FOTO: ORIGINAL HRANI MESTNI MUZEJ IDRJA

Viri in literatura:

Dokumentacija ZRC SAZU Inštituta za raziskovanje Krasa.
Kunaver, Pavel: *Kraški svet in njegovi pojavi*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1957.

Mihevc, Andrej: 'Ledenice.' V: *Slovenija: Pokrajine in Ljudje*. Perko Drago in Milan Orožen Adamič, ur. Ljubljana: Mladinska knjiga. Str. 332–333, 1998.

Sitar, Sandi: 'Napihni lica, veter, goni mlin.' *Več* 31. 12. 2004: 48–51, 2004.

Velikonja, Irena: 'Obrt in rokodelstvo na Gori.' V: *Mati Gora. Zbor-*

E-točka v domu za starejše Bor

Pred tremi leti nas je v domu obiskala ga. Martina iz Ljudske univerze Ajdovščina, ki nam je predstavila vlogo središča za samostojno življenje. S seboj je prinesla prenosni računalnik in prav ona je bila tista, ki nas je »okužila« z računalnikom. Na kratko nam je predstavila osnove, kako ga uporabljati.

Vlogo učiteljice je najprej prevzela Adrijana, nato Jana, ki sta nas uvedli v skrivnost tega čuda. Bili smo navdušeni in se z veseljem spoprijeli z novim znanjem.

V začetku nam ni šlo prav preveč od rok, a počasi smo začeli dojemati, kako delujejo posamezne operacije. Največ preglavic nam je delala miška, ki nas sploh ni hotela ubogati. Bežala je po ekranu in prav potruditi smo se morali, da smo jo ukrotili.

Prva stvar, ki smo se jo naučili, je bilo risanje v Slikarju. Obenem smo se tako naučili, kako delati z miško. Nato smo začeli spoznavati Word. Ko smo že znali pisati velike, odebeljene, podčrtane, rdeče črke in besede, smo začeli »surfati« po internetu. Naučili smo se, kako z interneta shranimo sliko v mapo ter jo nato vstavimo v besedilo. V Power Pointu smo se učili delati plakate, katere smo potem izobesili na oglasne deske.

Vsak udeleženec si je odprl e-mail oz. poštni predal, tako smo se povezali z našimi najdražjimi. Najbolj smo veseli takrat, ko vidimo, da nas naši vnuki še niso pozabili.

1980 ponovno registrirali ČD Idrija. Od takrat dalje deluje kolikor toliko uspešno. V društvo smo včlanjeni skoraj vsi čebelarji. Trenutno naše društvo šteje 64 članov. Nekaj jih je tudi iz drugih krajev, predvsem iz Cerknega, pa čeprav imajo tam svoje društvo.

Kot sem že omenil, je bilo praznovanje bolj skromno s kar lepim kulturnim programom. Obiskal nas je tudi predsednik Čebelarke zveze g. Boštjan Noč, ki je nagovoril vse prisotne. Pridružili so se nam tudi predstavniki sosednjega društva Žiri s svojim praporom. Prijetno vzdušje v dvorani je malo skrajšalo močno večerno deževje, tako smo se malo prej razšli, a kljub temu zadovoljni. Na tem mestu izkoriščam priložnost, da se vsem, ki ste nam kakor koli pomagali pri pripravi in izvedbi praznovanja, iskreno zahvalim. Naj medi! ■

V E—točki se tako srečujemo enkrat tedensko. Na začetku srečanja, ko sedemo pred računalnik, najprej pogledamo, če smo dobili kakšno novo sporočilo. Sporočila si pošiljamo tudi med seboj, še posebno, če nam naši dopisovalci pošljejo kakšno zabavno sporočilo. Najraje imamo sporočila, na katerih so lepi kraji, cvetje, živali, zanimivi filmi ter šale, katerim se prav radi nasmejemo.

Da je še bolj zabavno, sem ter tja radi zaigramo tudi kakšno igrico. Največkrat igramo pasjanso, presajamo rožice oz. igramo pet v vrsto. Zadnje čase radi osvajamo Slovenijo. Pišemo tudi članke o prireditvah, ki se dogajajo v domu. Za stanovalce smo sestavili razvedrilo, revijo z ugankami, križankami in šalami. Vsak mesec izdelamo domski časopis, da lahko naši obiskovalci vidijo, kako napredujemo. Naše izdelke si lahko ogledate na naši spletni strani www.vitadom.si pod rubriko Zanimivosti. ■

POLONA RUDOLF

Najlepše darilo je otroško veselje

Veseli december je vsako leto čas, ko se s prazničnim pridihom poslavljamo od starega leta in pričakujemo novega, pa tudi čas, ko se spomnimo na svoje najbližje. Društvo prijateljev mladine Črni Vrh, ki mu predseduje

Marija Čuk, se vsak december spomni vseh črnovrških otrok, saj mednje povabi svetega Miklavža, da obdari vse otroke s planote, od novorojenčkov do devetošolcev. Ker pa Miklavž vsako leto obišče in obdari veliko otrok, mu pri pripravljanju daril pomagajo članice DPM Črni Vrh. V to vložijo veliko svojega dela in časa, saj pripraviti darila za približno dvesto otrok ni majhen zalogaj. Finančna sredstva dobijo od dobrih ljudi, mnoga darila pa izdelajo tudi same. Že teden dni po Miklavžu pa so otroci in njihovi starši vabljeni v osnovno šolo na likovne delavnice. Mladi ustvarjalci z veseljem pridejo, saj tu dobijo zanimive ideje za izdelavo novoletnih voščilnic.

Društvo na otroke ne misli samo v prazničnih dneh, ampak tekom celega leta. V Tednu otroka razpišejo likovni natečaj ter organizirajo prostočasne dejavnosti v šoli. Likovnega natečaja se udeležijo učenci od 1. do 5. razreda OŠ Črni Vrh, najboljšim pa podelijo praktične nagrade. Na ta dan pa se lahko v osnovni šoli in na igrišču zabavajo in ustvarjajo vsi predšolski in šoloobvezni otroci s planote. V šolski telovadnici svoje spretnosti preizkusijo na poligonu, v avli osnovne šole se likovno izražajo v ustvarjalnih delavnicah. Na igrišču pred šolo lahko otroci igrajo nogomet, lahko pa si tudi ogledajo delo tabornikov in gasilcev.

V maju pa društvo obeleži dan družine s kolesarjenjem po Črnovrški planoti in se pridružijo akciji Slovenija kolesari. Letos so otroci in odrasli zavrteli pedala koles in odkolesarili v Zadlog do Kosmača. Tukaj so se vsi osvežili s pijačo in okrepčali z malico, nato pa se vrnili v Črni Vrh.

DPM Črni Vrh deluje prostovoljno in z veseljem, saj ima

prostovoljna dejavnost zelo zanimiv učinek – več kot daš, več dobiš. Najlepše darilo je namreč otroško veselje, razigranost, ustvarjalnost, zadovoljstvo, pristrčnost ... ■

MAGDA GANTAR

Eko vrtec kot način življenja

Misli otrok o zdravju: Zdravje je, kadar jem sadje. Ko gremo v gozd in se vozim s kolesom. Kadar sem zdrav, pridem v vrtec. Zdrav sem, če telovadim. Jaz vsak dan telovadim, grem v šolsko telovadnico.

Vrtev Idrija je v šolskem letu 2009/10 v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno varstvo pričel z organiziranim uresničevanjem programa Zdravje v vrtcu. Osnovni namen je izvajanje aktivnosti, s katerimi uresničujemo cilje, ki pozitivno vplivajo na zdrav psihofizični razvoj posameznika. Poudarek je na gibanju, zdravi prehrani in prehranjevanju, ločevanju odpadkov, zobozdravstveni preventivi. V igralnicah imamo postavljene otočke za sortiranje odpadkov. Skupaj z otroci jih odnašamo v večje zabojnike, postavljene v krajevni skupnosti. Zbrane biološke odpadke otroci odnašajo ob petkih domov na kompost. Skupaj z otroci in starši se navajamo na ravnanje z odpadki in pri vzgajamo odnos do okolja. Zbiramo razno odpadno embalažo, iz katere znamo pričarati nov izdelek ali igro.

Preizkusili se bomo v pripravi sadnega obroka. Stiskali bomo sadje, pripravili kompot, sadno kupo. Ob svetovnem dnevu zdravja – 7. aprila – smo se podali na daljši sprehod v bližnjo okolico. Prav tako smo ob svetovnem dnevu hoje – 15. oktobra – kljub oblačnemu vremenu izkoristili dopoldan za pohod. Vsak dan preživimo nekaj časa na zvežem zraku.

Pred nami je vseslovenska akcija Slovenski med v vrte in šole. Obiskali nas bodo čebelarji in nam predstavili življenje čebel. Delo bomo nadaljevali v skupinah.

V preteklosti smo sodelovali v projektu Comenius z naslovom Lepo obnašanje – mavrica, ki nam obarva življenje. Spoznavali smo navade drugih kultur, ljudske pravljice, pregovore, dvojezičnost. Pridobljena znanja o lepem vedenju vključujemo v svoje delo. Gotovo so najmlajši najbolj dovzetni za tovrstno vedenje. Kot pravi pregovor: Kar se Janezek nauči, to Janez zna. Lep pozdrav, izrečeno voščilo pred hranjenjem, rahel dotik in opravičilo za storjeno dejanje, pohvala za trud ob uspešno opravljenem delu.

Tako nam jesen natrosi polno košaro dobrega, za kar smo se trudili celo leto. Vsak po svojih močeh. To vedo tudi otroci, najbolj pa tisti, ki živijo v naravi, z naravo, ob toplih ljudeh. To si želimo vsi, ki vstopamo skozi vrata učenosti. ■

LOVRENC HABE

Vrata KS so odprta na stežaj

V petek, 22. oktobra, so v prostorih krajevne skupnosti Črni Vrh izvolili novega predsednika KS Jurija Kavčiča, ki je nasledil dotedanjega predsednika Janka Kosmača. V intervjuju je spregovoril o svoji kandidaturi in izvolitvi, hkrati pa nam je razkril tudi nekaj podrobnosti o sebi.

Kako to, da ste se odločili, da kandidirate v svet KS Črni Vrh?

Poleg kandidature za občinski svet sem se odločil še za svet KS Črni Vrh. Odločitev temelji na doprinosu boljših po-

gojev za življenje krajanov naše krajevne skupnosti ali na splošno rečeno pomoč sočloveku.

Ste pričakovali tolikšno podporo volilcev?

Poleg praznih mest na kandidatnih listah je bil rezultat pričakovani, pa ne gre kogarkoli podcenjevati.

Kaj ste najprej naredili, ko ste postali predsednik?

Kot prvo sem se zahvalil novim svetnikom za izrečeno podporo, obenem pa jih povabil k sodelovanju, kajti le s skupnimi močmi se nekaj naredi.

Na prvi seji novega sveta KS je bilo rečeno, da se bo v Črnem Vrhu uredil osrednji trg. Mislite, da vam bo to nalogo uspelo izpeljati?

Vsekakor ima osrednji trg svoje mesto med projekti, vendar pa je pomembnejši del trga, ki leži pod njim, tj. »vaški potok«, oziroma kanalizacija in čistilne naprave po celotni KS. Ali bo dokončan v tem mandatu, si ne upam trditi, zagotovo pa pride na vrsto, saj je zasnova že izdelana.

Kaj načrtujete v tem štiriletnem mandatu?

Upam, da se v tem mandatu konča že mnogo let star projekt za vodovod. Kar nekaj projektov je zastavljenih že od prej in po mojem mnenju jih je smiselno peljati v tem vrstnem redu. Vsi krajanje skupaj moramo nekako utreti pot turistični dejavnosti, ta pa zahteva tudi infrastrukturo: voda, ceste (asfalt), internet, ... Turist pa si želi ponudbe.

Mislite, da je vaš predhodnik Janko Kosmač naredil veliko za naš kraj?

Mislím, da je Janko skupaj z vsemi svetniki veliko naredil za krajevno skupnost, v okoliščinah kakršne so pač bile.

Kaj pričakujete od krajanov?

Na vsak način podporo, ki mi je bila namenjena že ob volitvah, dobro sodelovanje. Vrata krajevne skupnosti so odprta na stežaj, zato so predlogi takšni ali drugačni vedno dobrodošli. Na vsak način pa tudi graja kdaj pa kdaj zaleže.

Kaj mislite, da vam bo najtežje kot predsedniku KS?

Trenutno vam ne vem kaj odgovoriti, ker se bodo težave pojavljale sproti, prepričan pa sem, da bomo skupaj z vsemi svetniki, kakor s pomočjo vseh krajanov kljubovali težavam.

Sedaj pa podrobno spoznajmo našega predsednika.

Vaša najljubša hrana in pijača: klobasa s kislim zeljem in kokta

Najljubši pesnik in pisatelj: France Prešeren in Karl May

Najljubši film in zgodovinska osebnost: Pleše z volkovi in Janez Drnovšek

Najljubši letni čas in hobij: poletje in gasilstvo ter delo z mladimi

Najljubši avto: zlažem se, če ne rečem Mercedes - Benz

Po poklicu ste: strojni tehnik

Juriju Kavčiču ob prihajajočem letu in njegovem mandatu želimo vse najboljše in veliko uspehov na vseh področjih! ■

JAKA KENK

MBK Orbea

Sezona 2010 je pomenila devetnajsto leto neprekinjenega delovanja MBK Črni Vrh, ki je enako kot lansko leto nastopal pod komercialnim imenom MBK Orbea.

V klubskih analih bodo kot najpomembnejši dosežki se-

zone zapisani dosežki Tanje Žakelj – osvojitev bronaste medalje na evropskem prvenstvu v Haifi v Izraelu in četrtega mesta na svetovnem prvenstvu v Mont Sainte Anni v Kanadi, oboje v kategoriji žensk do 23 let; dve zmagi na tekmah svetovnega pokala v kategoriji žensk do 23 let (Male val di Sole in Windham) in dve zmagi na tekmah ranga UCI E1 (Lamosano in Salgotarjan) ter 21. mesto Nejca Rutarja z evropskega prvenstva v spustu v Hafjellu na Norveškem.

Enainštirideset klubskih tekmovalcev (dvaindvajset v krosu, dvanajst v spustu in sedem najmlajših) se je udeležilo štiriinšestdesetih tekmovanj v Sloveniji in tujini, od tega je bilo kar devet tekem svetovnega pokala. Na državnih prvenstvih v krosu (Kamnik), spustu (Mariborsko Pohorje), maratonu (Črna na Koroškem) in vzponu (Begunščica) je klub osvojil enajst medalj (tri zlate, šest srebrnih in dve bronasti), kar je osem medalj manj kot lansko rekordno leto. Najuspešnejša klubska tekmovalca sta bila Tanja Žakelj, ki je osvojila dva naslova državne prvakinje (kros in vzpon) in Nejc Rutar z osvojenim naslovom državnega prvaka v spustu.

V skupni razvrstitvi slovenskega pokala je MBK Orbea tako v krosu kakor tudi v spustu med ekipami zasedel tretje mesto, med posamezniki pa so zmagovalci postali: Tanja Žakelj (kros ženske), Nejc Rutar (spust moški elite), Blaž Govekar (kros dečki do 13 let) in Martin Govekar (kros dečki do 9 let).

Tanja Žakelj, Nina Homovec in Nejc Rutar so bili stalni člani državne reprezentance, kar pet klubskih tekmovalcev pa ima tudi kategorizacijo. Nina Homovec ima kate-

gorizacijo mednarodnega razreda, Tanja Žakelj perspektivnega, Nejc Rutar, Matjaž Budin in Robert Kordež pa državnega razreda.

V letu 2010 klub za razliko od prejšnjih let ni organiziral nobenega tekmovanja. V letu 2011, ko bo klub praznoval dvajsetletnico delovanja, pa bosta organizirani v Črnem Vrhu dve tekmovanji, in sicer v avgustu slovenski pokal mladih v krosu, v septembru pa državno prvenstvo Slovenije v vzponu (Javornik). O organizaciji dveh tekem občinskega šolskega pokalnega tekmovanja v krosu pa še potekajo razgovori.

V sezoni 2011 bo ostala klubska prioriteta nastopanja enaka letošnji. Tanja Žakelj, Nina Homovec in Nejc Rutar bodo nastopili na vseh tekmah svetovnega pokala in poskušali pridobiti čim več UCI-točk. Ženski del ekipe si želi s tem izboriti vozovnico za nastop na olimpijskih igrah leta 2010 v Londonu. Po zbiru točk iz leta 2010 Slovenija zaseda na kvalifikacijski lestvici držav visoko šesto mesto, ki prinaša nastop dvema tekmovalkama. Za ti dve mesti

kandidira poleg Tanje in Nine tudi Blaža Klemenčič. Ob ugodnem razpletu se torej olimpijski nastop lahko obeta vsaj eni, če ne obema tekmovalkama MBK Orbee. Ostali klubski tekmovalci bodo nastopali na tekmah slovenskega pokala in bližnjih prizoriščih hrvaškega, italijanskega in avstrijskega pokala. Še večja pozornost kot letos pa bo namenjena najmlajšim kategorijam.

»Kdor želi postati velik, to tudi postane«, še nadalje ostaja moto MBK Črni Vrh. Kdor želi to postati, naj se nam pridruži. ■

FRANKO RUDOLF

Divji prašiči so lahko koristni

Že v prvih pomladnih mesecih smo lovci v lovišču opazili medvedko s tremi mladiči. Opažali smo tudi medveda, težkega manj kot 100 kg, in enega težjega, težkega nad 150 kg. Medveda v letu 2010 nismo smeli upleniti – smo se pa lovci precej angažirali. Želeli smo ga fotografirati ali posneti s filmsko kamero. Medvedko in oba medveda smo opažali celo leto. Zadrževali so se na področju od Tisovca do Hrušice in od Križne gore do Godoviča.

V poletnih mesecih so se pojavili v lovišču divji prašiči, ki so razrili precej travnatih površin. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano nam je dovolilo odstrel dveh prašičev. Žal je ta divjad zelo previdna in aktivna v nočnih urah, zato je lov na ščetinarje zelo težak. 3. oktobra smo uplenili drugega prašiča in tako zaprosili ministrstvo za povečan odstrel. Prošnjo smo utemeljevali z velikimi škodami. Letos so namreč razrili več kot 10 hektarjev senožeti. Pravzaprav so prašiči naredili koristno delo.

Spominjam se članka, ki je bil okrog leta 1975 objavljen v Nedeljskem dnevniku. Pri Preddvoru na Gorenjskem je lovec okrog 5. ure zjutraj uplenil 60 kg težkega prašiča, ko se je le-ta vračal iz nočne gostije na razritih senožetih. Tamkajšnji lovci so bili radovedni, zakaj prašiči rijejo in s čim se hranijo. Pripravili so gosto mrežo, na katero so stresli vsebino želodca. Vse so sprali z vodo in bili zelo presenečeni, ko so na mreži videli veliko ličink majskega hrošča. Lotili so se štetja. Iz vsebine želodca so izločili samo tiste dele črvov, ki so imeli rjavo glavico, tako so se izognili dvojnemu štetju. Našteli so jih nekaj nad 4000 ličink. Neka kmečka ženica, ki je to videla, je rekla, da so divji prašiči zelo koristni in se jih zato ne bi smelo streljati.

Letos smo pri nas opažali dva tropa divjih prašičev, skupaj 15–20 živali. Recimo, da pri nas prašiči niso tako požrešni kot na Gorenjskem in da pojejo samo tretjino toliko ogrcev, zato si lahko sami izračunate, koliko kebrov manj bo v maju letalo po zraku in koliko manj jih je zaleglo jajčeca za nov zarod.

Pa omenimo še vesele trenutke. V juniju smo organizirali prvenstvo Lovska zveza Idrija v streljanju z MK-puško. Tekmovali smo po kategorijah: člani do 54 let, veterani od 55 do 64 let in starejši veterani nad 65 let. Čeprav je slabo vreme oviralo tekmovanje, smo se borili in dosegli odlična mesta. Dva naša lovca sta v svojih kategorijah dosegla prvo, eden pa drugo mesto. Dve ekipi sta osvojili pokal, tretji ekipi pa sta zmanjkala samo dva kroga, da bi tudi oni osvojili pokal v svoji kategoriji. Če ne bi bilo tega spodrsljaja, bi osvojili vse tri možne pokale.

25. septembra je revir Godovič organiziral v Dolu Hubertovo mašo. Zaradi slabega vremena smo se od kapelice v Dolu preselili pod bližnji kozolec. Bilo je prijetno vzdušje pri službi božji in prijetno razpoloženje po končani maši. Drugo leto bomo Hubertovo mašo pripravili v revirju Črni Vrh in že sedaj vas vabimo, da se nam pridružite. ■

TOMAŽ RUPNIK

MNK Fatamorgana v letu 2010

Že dalj časa je med člani MNK Fatamorgana tlela želja, da bi si enkrat skupaj v živo ogledali kakšno zanimivo nogometno tekmo. Ker vsi z zanimanjem spremljamo nogometno Ligo prvakov, smo se odločili za ogled tekme Inter : Chelsea. 24. februarja smo v organizaciji turistične agencije tako odpotovali v Italijo. V mesto Milan smo prispeli v zgodnjih popoldanskih urah in imeli smo čas še za krajši ogled mesta ter njegovih znamenitosti. Tri ure pred samo tekmo smo se pripeljali pred stadion, kamor so se že zgrinjale trume navijačev. Čas do tekme smo izkoristili za nakup spominkov ter okrepčanje ob stojnicah s hrano in pijačo. Eno uro pred tekmo pa smo se začeli prebijati do svojih sedežev. Stadion San Siro je bil poln, kar pomeni, da je za dobro vzdušje na tekmi skrbelo približno 80.000 gledalcev. Po zanimivi tekmi je sledila pot domov, kamor smo prispeli v zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne.

Da člani kluba nismo samo športno aktivni, smo dokazali 17. aprila, ko smo se pridružili vseslovenski akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu. S še nekaj drugimi prostovoljci smo očistili območje med bunkerjem na Vrh gore in Vodnjakom. Velika količina smeti je presenetila tudi nas in imeli smo veliko dela, da smo pobrali vse. Očitno

NOGOMETNA EKIPA MNK FATAMORGANA, FOTO: TOMAŽ RUPNIK

je med Slovenci zelo priljubljen tudi »šport« metanja odpadkov skozi okno avtomobila.

Seveda pa je glavna aktivnost kluba igranje malega nogometa in organiziranje turnirjev. Tako smo 22. maja organizirali 11. turnir vasi v malem nogometu. Letos se je zopet prijavilo lepo število domačih ekip, med katerimi je bila najuspešnejša ekipa Izbrisani.

V soboto, 10. 7., smo člani MNK Fatamorgana organizirali že 17. dnevno-nočni turnir v malem nogometu. Letos nam je bilo vreme zelo naklonjeno, kar pa je pomenilo, da je nekaj prvih tekem spremljalo žgoče sonce, ki je dodobra segrelo tekmovalce.

Na asfaltnem igrišču Osnovne šole Črni Vrh se je zbralo dvanajst ekip iz Severne Primorske ter Osrednje Slovenije. Poleg ekip iz Ljubljane, Vrhnike, Podlipe, Žirov, Cerknega, Idrije, Godoviča, Vipave in Cola sta na turnirju nastopali tudi domači ekipi MNK Fatamorgana in Trma. Po zanimivih in težkih tekmah v skupinah in četrtfinalu so

se v polfinale uvrstile ekipe Vuko mladi, Cow, MNK Fatamorgana ter Primas. Na koncu je bila prva ekipa Vuko mladi, ki je v finalu premagala ekipo Cow. Domača ekipa MNK Fatamorgana pa je v tekmi za tretje mesto premagala ekipo Primas. Na tem turnirju smo se igralci MNK Fatamorgana predstavili v novih dresih, ki smo jih nabavili letos.

Člani MNK Fatamorgana bi se radi še enkrat zahvalili vsem sponzorjem za pomoč pri organizaciji turnirjev. ■

ADRIJANA TOMINEC

Pazi, čas!

Letošnjega oratorija se je v tednu od 9. do 15. avgusta udeležilo 79 otrok. Počitniški teden so preživeli skupaj z junakinjo letošnje oratorijske zgodbe Momo. Momo je zanimiva deklica, ki svetu vrne čas, ki ga ljudem počasi kradejo sivi gospodje. Le-ti so prisposoda za današnji svet potrošnje, skušnjav in hitenja. Momo uniči sive gospode z rožo enournico, ki predstavlja dobra dela in plemenitost.

Skupaj z Momo so se udeleženci oratorija učili, kako koristno uporabljati čas. Prvi dan so se učili sprejemati sebe in druge take, kakršni so. Brez sojenja, brez zbadanja, brez primerjanja. Drugi dan so spoznali, da je igra veliko bolj zanimiva, če se skupaj igra več ljudi. Tretji dan so spoznavali, da je vsako delo častno. Ugotovili so, da je potrebno v naporu vztrajati, saj le tako dosežemo tisto, kar od nas pričakuje Bog. Četrty dan so se učili širiti dobre novice, kar dandanes ni prav lahko. Obdajajo nas namreč večinoma krvave zgodbe vojn, nasilja in druge-

ga trpljenja. Okoli nas pa je tudi ogromno dobrih novic, ki potrebujejo malo več reklame, zato so se vsi potrudili in reklamirali ljubezen, mir, prijateljstvo in sv. mašo. Peti dan so se učili spoštovati nedeljo. Enostavno je namreč nedeljo za nedeljo hoditi k maši, v sebi pa ne biti prepričan, zakaj to pravzaprav počneš.

Da bi obeležili peto obletnico oratorija, so se organizatorji odločili, da sobotni dan izpeljejo na izletu. Poromali so na Kurešček, kjer so imeli slovesno sv. Mašo, nato pa so se odpeljali do Želimej, kjer so se pomerili v športnih igrah in uživali v pravem pikniku. Med potjo so se pogovarjali, kako priti na naš končni cilj – v nebesa. Zvenelo je čisto preprosto; z vsakim dobrim delom v nebesih zraste roža, ki je potem gradivo za zidanje nebeške hišice. Ves čas so otrokom za petami hodili animatorji, kar 30 jih je bilo. Z njimi so se igrali, učili in tudi tekmovali. Vsak dan je največje veselje predstavljala velika igra, od velikih iger pa prvo mesto zaslužijo vodne igre, ki so letos zahtevale cel gasilski kamion vode. Vsem je bilo izjemno lepo, zato vsi komaj čakajo, da vrata na stežaj odpre nov oratorij. Vabljeni tudi vi! ■

Vedno pripravljeni

Srce vsakega gasilskega društva je operativno jedro, ki ga sestavljajo gasilci operativci. To so psihofizično sposobni ljudje, izurjeni za posredovanje pri naravnih in drugih nesrečah. Imeti morajo kopico znanj, med drugim s področij kemije, fizike, medicine, ki jih nabirajo na izobraževanjih. Preden gasilec postane operativec mora opraviti osnovni in nadaljevalni tečaj, s katerima si pridobi čin gasilec, kar pomeni, da je sposoben opravljati naloge na intervencijah. Znanje gasilcev se širi z dodatnimi izobraževanji, med katere spadajo izobraževanja za uporabnika dihalnega aparata, za posredovanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi, za posredovanje ob nesrečah, kjer je potrebno tehnično reševanje, usposabljanje za bolničarja, strojnika, mentorja mladine. Operativec se udeležuje gasilskih vaj, skrbi za opremo in posreduje svoje znanje mlajšemu rodu gasilcev. Operativnemu delu društva poveljuje poveljnik društva, ki mora biti še posebno odgovoren in poveljuje operativi na intervencijah in vajah.

Na krajevni praznik, Marjetno nedeljo, je naše društvo prejelo priznanje Sveta Krajevne skupnosti Črni Vrh za uspešno in prizadevno delo z mladimi gasilci. Naše društvo je septembra 2006 začelo delati z mladimi, saj se zavedamo, da naše društvo kljub več kot 110-letni zgodovini brez mladih nima prihodnosti. Mladi so s svojimi mentorji začeli z rednimi sobotnimi vajami, se najprej naučili osnov gasilskih veščin, nato pa znanje nadgrajevali in uspehi na tekmovanjih niso izostali. Mladi v našem društvu delujejo pod okriljem Mladinske komisije, ki je samostojen organ znaotraj društva. Mladi gasilci in gasil-

MLADI GASILCI, FOTO: ALENKA LOZAR

ke se udeležujejo vseh vrst tekmovanj: kviz gasilske mladine, tekmovanje gasilsko-športno-tehničnih disciplin, gasilska orientacija, pogosto se uvrstijo tudi na regijski državni nivo. Vsako leto gredo na ekskurzijo, povezano z gasilsko tematiko, in se udeležujejo gasilskega letovanja v Umagu, kjer svoje znanje nadgrajujejo skupaj z mladimi iz Gasilske zveze Idrija.

Pomembno je, da znanje pridobivajo mladi gasilci, prav tako je pomembno, da nova znanja pridobivajo tudi operativci, ki te pridobljene gasilske veščine s pridom uporabljajo v družbeno korist. To se je pokazalo ob letošnjih poplavih. Z vodno ujmo so se spopadali gasilci po celi Sloveniji, prav tako pa smo se klicem na pomoč odzvali tudi črnovrški gasilci. Gasilci po vsej državi so znova dokazali, da so ena izmed sil za zaščito in reševanje, ki lahko v kratkem času zbere več tisoč ljudi, pripravljenih pomagati sočloveku. ■

Planinci tudi letos dejavni

Leto 2010 se za črnovrške planince izteka brez večjih posebnosti, dogodkov pa kljub temu ni manjkalo.

Februarja je bil na vrsti 10. nočni pohod na Javornik. Pomladi smo se posvetili čiščenju planinskih poti, marčacist Marko pa je obnavljal oznake na teh poteh. Sodelovali smo tudi pri veliki okolju prijazni akciji Očistimo Slovenijo. Manjša skupina planincev je v maju obiskala Kolovrat na Tolminskem in Korado v Goriških Brdih. V istem obdobju smo s sosedi iz Podkrajja obiskali hrvaški Gorski Kotar, kjer smo se povzpeli na vrh Snježnika in do kočice pod Risnjakom. Poletne mesece smo izkoristili za obiske visokogorja. V začetku septembra je bil jesenski izlet. Tokrat nas je pot vodila na Mangart. Nekaj dni kasneje je bila v koči prava gorska veselica ob igranju na prvo javorniško harmoniko.

Nekaj sprememb je bila deležna tudi Pirnatova kočica. V začetku poletja so bili na koči zamenjani vsi žlebovi in strešni odtoki. Roman Klavžar in Boris Lampe sta jeseni s pomočniki popravila dno »štirne« in uredila nov iztok iz nje. Davorin Jamšek je izdelal 6 novih lesenih pogradov za eno izmed sob v koči. Najemnik kočice Ivan Sajevec je poskrbel za razširitev dovozne ceste do kočice. Prav tako je njegova zasluga, da lahko konjeniki sedaj svoje živali privežejo na lesene drogove, medtem ko se oni odpočijejo v koči.

Od oktobra naprej smo sestavni del na novo ustanovljene Zveze društev Črni Vrh. Ob koncu oktobra je potekal

VESELO NA PIAZZI FOTO: IGOR BONČA

tradicionalni jesenski pohod na Javornik iz Vipave v skupni organizaciji našega in sosednjega društva iz Podkrajja. Pohodu je sledilo popoldansko in večerno druženje v koči. Poznojesenski čas namenjamo pripravam na zimski pohod na Javornik. Letos bo 32. po vrsti. Datum pohoda: 18. in 19. december.

Za delo z najmlajšimi in šolsko mladino po svojih močeh skrbita učiteljici Francka in Lilijana. Slednja dodatno vodi še pripravo dveh ekip za vsakoletno tekmovanje na temo Mladina in gore. Na oglasni tabli na vaškem trgu v Črnem Vrhu Rajka Gostiša sprotno piše in riše o vsem, kar se v našem društvu dogaja. Sicer pa je dovolj dela tudi z raznimi dopisi, poročili, vodenjem evidenc, pisanjem prošenj ipd., za kar sem odgovoren avtor članka. Janka Mikuž skrbi, da je glede računovodstva vse tako, kot mora biti. Stalno sodelujemo s sosednjimi društvi, lokalnimi mediji (radio in časopisi). Dejavnost smo pri meddruštvenem odboru na področju Posočja. V stikih smo tudi z vodstvom Planinske zveze Slovenije.

Prav lepo pa je med nas vabljen vsakdo, ki mu je platinstvo, druženje, delo in življenje v naravi pomemben dejavnik. ■

LOVRENC HABE

ZADLOG – deset dni država zase

Po vsej Sloveniji so se deževni oblaki tistega petka, 18. septembra 2010, odločili, da naredijo pravo katastrofo in resno razdejanje. Uspelo jim je, toda ne v Zadlogu.

Letošnje poplave so bile bistveno večje od božičnih lanskega leta. Kot je za zadloški časopis z uradne meteorološke postaje v Zadlogu povedal Jošt Rupnik, je največ padavin padlo v noči s petka na soboto, z 18. 9. na 19. 9. Takrat je v eni uri padlo 60 litrov vode na kvadratni meter. 8 milijonov kubikov vode pa je padlo na celi Zadloški planoti, če predpostavljamo, da je gravitacijsko področje približno 1330 hektarov in da je v dneh od 16. do 19. septembra v povprečju padlo cca 640 litrov na m².

V soboto, 19. 9., nekaj pred četrto uro zjutraj, so iz Gasilskega doma že obvestili, da je na Črnovrškem naravna nesreča. Celo naslednjo noč je v izmenah prostovoljni gasilec iz PGD Črni Vrh bil na preži ob telefonskem aparatu v domu, istočasno pa so gasilci črpali vodo iz dveh hiš. Naslednjega jutra pa so bili poslani na dva kraja, od koder so klicali »na pomoč.« Na Črnovrškem je bilo dejavnih 30 domačih gasilcev ter gasilci iz Spodnje Idrije in Godoviča.

Dež pa je na Črnovrškem naredil še nekaj škode. Izpodjedel je leto dni star asfalt iz Zadloga proti Idrijskemu logu,

LETOŠNJE POPLAVE, FOTO: CIRIL HABE

uničil del ceste v Zgornjih Lomeh, zalil dve kleti, ubil ogromno živali in dodobra uničil cesto proti Balili.

Zadlog je bil 10 dni država zase. Poštarja ni bilo, najbolj smo pogrešali mlekarja, tudi komunala ni prišla, odsotna je bila tudi pomoč na domu. Iz Hudega kota, kjer je voda najdlje časa stala, so domačini zasilno uredili gozdno pot čez Bukovško ravan proti Dolu in naprej do Vrh gore. Pričakovanja domačinov, da se bo voda po desetih dneh umaknila, se niso uresničila. Zato so v idrijski mestni hiši sklenili, da je potrebno za nemoteno življenje poplavljenih Zadložanov nekaj ukreniti. Župan Bojan Sever je v skladu s pristojnostmi naročil interventno nasipanje ene od makadamskih cest, pri kateri bi lahko naredili zasilno pot do središča vasi. Vse stroške je nosil proračun občine Idrija.

Poplave pa so zanetile pravi medijski spektakel. V Zadlogu so bili novinarji RTV Slovenija (na obisku so bili dvakrat), Radia Odmev, PopTV-ja, časopisov Komunitator, Idrijske novice in Primorske novice; te pa so Zadloške poplave dale dvakrat na naslovnico. Novico so objavili tudi na spletni strani eprimorska.si, na www.idrija.si, dnevnik.

si, delo.si ter na vremenskem forumu in več blogih. Pri-spevek o stanju so objavili tudi na domačih medijih, kot sta spletna stran KS Črni Vrh in Habetove novice.

Adolf Mikuž, po domače »Rejcov Ade«, je dejal: »Kar se jaz spominjam, toliko vode še ni bilo, edino 1923. leta, ko je moja mama iz Lomov prišla sem na Bukovško rovno. Bilo je toliko vode, da je tekla čez klanc proti Trebčam. 1926. je bila tudi povodenj, samo ne tako velika. Zdaj pa je bila povodenj zaradi melioracij, ker je morala voda spet vzeti drugo pot. Ljudje so ob takih dogodkih hodili s flosi, a take nuje, kot je danes oditi od doma, ni bilo.« »Štefnčkova« Marija pa je bila presenečena nad hitrostjo nabrane vode. Dejala je, da je toliko vode že bilo, toda tako hitro še ni prišla.

Konec leta so poplave še enkrat presenetile prebivalce Zadolga. Več o tem pa v naslednji številki časopisa Sloga. ■

ALENKA LOZAR

Trma

V drugi polovici januarja je društvo trma imelo občni zbor. Pogovarjali so se o tem, da zagnanost društva nekoliko pada (društvo je bilo manj aktivno kot v preteklosti), o označitvi –smerokazih do zaselkov in posameznih domačij, ki so bili potrebni obnove, in tudi o tem, da vsako leto s pomočjo Primorskih novic in drugih sponzorjev organizirajo tradicionalni pohod in tek na Špičasti vrh, dotaknili so se tudi nedokončanega projekta z nizozemsko ambasado, prostorske lokacije sredniške lokve in nogometne ekipe z imenom TrmaZadlog.

Člani društva so se v mesecu aprilu udeležili skupaj z vsemi ostalimi društvi, ki delujejo na planoti, akcije Čista Slovenija, saj je prav taka dejavnost ena od bistvenih dejavnosti Trme. Trma ima tudi nalogo, da si prizadeva za trajnostni razvoj Zadloga, aktivno sodelovanje pri prostorskih ureditvah Zadloga, razvoj EKO kmetijstva, kmečkega turizma, domačih obrti, poživljanje podeželskega utripa, mednarodna izmenjava mladih in druženje članov ... Tako ima Trma tudi naslednje cilje: komunalna urejenost Zadolga – skrb za čisto okolje, zaščita geografskega porekla in blagovne znamke, spodbujanje turizma, sodelovanje z domačimi in tujimi organizacijami ter drugo. ■

ALENKA LOZAR

Smučarski klub

Smučarski klub Javornik kar blesti v svojih uspehih, saj mu dajejo tako mladi kot stari dober zgled. Ja, moram priznati, da sem tudi jaz kar nekaj let nazaj razmišljala, da ne bi bilo slabo, da bi se včlanila v klub. Hmmm... In potem sem prišla

USPEŠNI SMUČARJI, FOTO: ANITA PIVK

pred dilemo, kdo me bo vozil na treninge in tekme, oprema ni poceni ... in nenazadnje si moraš vzeti tudi čas in se posvetiti le smučanju. In se nisem včlanila. Kolikor spremljam tekme, treninge, razna druženja preko sosede, res dobre smučarke in tudi trenerke Katje, se imajo super. Treningi so včasih naporni, saj se ti vedno ne ljubi iti na trening. Velikokrat bi raje počel kaj drugega, saj prideš iz šole, faksa ali službe utrujen. A naše smučarje povezuje vztrajnost, skupni duh in veselje do smučanja. Komaj čakajo, da se smučarske strmine pobelijo, da treningi ne bodo potekali le v telovadnici, ampak tudi na snegu, saj je res užitek, ko se spustiš z vrha smučišča. Podpirajmo naše male in velike smučarje z navijanjem, da bodo postali še boljši. ■

ČRNOVRŠKI TABORNIKI

Taborniki na TV Slovenija

V šolskem letu 2009/2010 smo bili kot vsa leta doslej aktivni tudi taborniki čete Črni Vrh, ki smo enota roda Srebrnih krtov iz Idrije. Srečujemo se enkrat tedensko, in sicer vsako soboto za eno uro in pol s pričetkom ob 10. uri v avli Osnovne šole Črni Vrh. Vsak sestanek začnemo z igro, ob kateri se sprostimo in pripravimo na učenje raznoraznih taborniških veščin (postavljanje šotora, vzlov ...). Obenem se trudimo, da bi bili kar se da aktivni tudi v kraju, zato poskrbimo, da organiziramo oziroma se udeležujemo čim več akcij. Tako smo, kot vsako leto, taborniško leto začeli s propagandnim taborom, kjer smo otrokom predstavili, kaj taborniki sploh delamo. Prav tako smo letos v župnijsko cerkev in dom za ostarele ponovno ponesli betlehemsko lučko in prebrali poslanico. Za konec koledarskega leta nas je obiskal še Dedek Mraz, ki je s skromnimi darilci razveselil tako mlajše kot tudi

tiste najstarejše tabornike.

Posebno doživetje pa je bilo 28. februarja snemanje oddaje Šport in špas ob obisku Osnovne šole Črni Vrh. Letnemu času primerno smo se z Mihom (voditeljem oddaje) v prvi vrsti sankali pa tudi kepali. Predstavili smo še v eko koticu oddaje in sicer z akcijo zbiranja papirja.

Da bi prekinili monotonost sestankov, smo namesto le-teh občasno izvedli še nekaj drugačnih akcij. Tako smo se zabavali, plesali in pili sadne koktejle na valentinovem plesu, izvedli smo turnir v igrah človek ne jezi se in tomboli.

Prav tako je potrebno poskrbeti za motivacijo in dobro voljo vseh vodnikov, zato smo od 12 do 14. marca odšli na Pšenk na motivacijski vikend, kjer smo si napolnili naše baterije za nadaljnje vodenje naših mladih tabornikov. Prav ob zaključku našega taborniškega leta v aprilu pa smo, kot se za tabornike seveda spodobi, sodelovali tudi na vseslovenski akciji Očistimo Slovenijo.

Na tem mestu bi se radi še zahvalili ravnateljici Osnovne šole Črni Vrh Alenki Cvetaš, ki nam dovoljuje uporabo šolske avle za tedenske sestanke. Seveda pa kadarkoli med letom sprejemamo nove člane, saj več nas je, lepše je. ■

MARIJA PIVK

Zeliščarsko društvo

Društvo za zdravilne rastline ENCIJAN Idrija-Cerkno letos obeležuje že peto obletnico delovanja. Prvič smo se zbrali 8. 8. 2005 na Vojskem, da bi pod vodstvom Jožeta Majesa, gonilne sile zeliščarske kmetije Plavica, spozna-

Zveza društev Črni Vrh nad Idrijo

li zdravilnost in uporabo zdravilnih rastlin. Prijetnemu druženju je sledil občni zbor, na katerem je bilo ustanovljeno in poimenovano društvo Encijan, za predsednika pa je bil izvoljen Franc Bizjak iz Godoviča, ki to funkcijo na naše zadovoljstvo še vedno uspešno opravlja. Ob ustanovitvi je društvo štelo 60 članov, do današnjih dni je članstvo naraslo že na 168 članov, med njimi nas je veliko tudi s Črnovrške planote.

V društvu se ukvarjamo z različnimi dejavnostmi, vse pa so neposredno povezane z zdravilnimi rastlinami. Predsednik pogosto povabi v goste priznane strokovnjake, ki z nami radi delijo svoje znanje in izkušnje. Med drugim so nam predavali Sanja Lončar, upokojena profesorica Marija Bavdaž, magister farmacije Jože Kukman, Marija Bitenc, Janko Rode in že prej omenjeni Jože Majes. Pod vodstvom Marije Bavdaž, Jožeta Kukmana in Daria Corteseja smo rastline spoznavali tudi na terenu, nismo pa pozabili niti na spoznavanje različnih načinov njihove uporabe. Tako se lahko marsikateri član društva pohvali s polno shrambo čajev, zeliščnih likerjev, eteričnih olj, krem, mil in podobnih izdelkov.

Da pa ne bi ostali samo v domačih krajih, se večkrat odpravimo na ekskurzije na zeliščarske kmetije in vrtove po Sloveniji in v tujino. Obiskali smo tudi sejem Altermed v Celju.

Zeliščarsko društvo je torej še kako aktivno. Vedno pa smo veseli novih članov, ki želijo v prijetni družbi spoznavati lepote narave, ki nas obdaja. In prav te imamo na Črnovrški planoti obilo. ■

Misel na zvezo se je porodila letos pozimi, vendar ne v prvotnem pomenu kot »zveza«. Problem je bil izvedba Trnovskega maratona. Za tako športno prireditev je namreč potrebno veliko aktivnih ljudi različnih profilov. In tako se je porodila misel, da vodenje in organiziranje izvedbe maratona prevzame KS Črni Vrh. Kot lokalna skupnost lahko poveže društva, organizacije in posameznike v eno celoto in izvede prireditev velikosti Trnovskega maratona.

Rezultati so bili spodbudni, zato se je porodila misel na »zvezo«. Društva so se prostovoljno odločila za vstop in ustanovitev zveze. Ta pa so: Planinsko društvo Javornik, MBK Orbea Črni Vrh, TRMA Zadlog, KUD Sloga Črni Vrh, MNK Fatamorgana Črni Vrh, PGD Črni Vrh, DPM Črni Vrh, Mešani pevski zbor dr. Frančišek Lampe, Ženski pevski zbor Ivan Rijavec, Društvo klekljaric Črni Vrh–Godovič in SK Javornik. Zveza pa ne bi bila namenjena zgolj izvedbi Trnovskega maratona, kajti obstajajo tudi druge prireditve večjih razsežnosti na Črnovrški planoti, kot so gorsko kolesarjenje in druge prireditve.

Ustanovni dan Zveze društev Črni Vrh nad Idrijo je bila sobota, 16. 10. 2010, v prostorih KS Črni Vrh. Sejo je vodil g. Jože Kenk, ki je poskrbel tudi za proceduro po pravni plati, kot je statut zveze in ostale stvari, da se lahko zveza registrira na UE Idrija. Predsednik zveze sem postal Jurij Kavčič.

Skrajni čas je, da se vsi krajani KS Črni Vrh zavemo, da le s pridnim delom in promocijo kraja skozi športne in

druge prireditve pridobimo goste v prelepe kraje, ker jim imamo kaj pokazati. ■

NATAŠA FELC

Življenje v župniji v letu 2010

Bližajoči se konec leta spodbuja, tako kot je to dobro večkrat narediti v življenju, h konkretni refleksiji oziroma pregledu vsega, kar se je zgodilo in kar smo storili v preteklem obdobju. Prav je, da tako prevetrimo tudi življenje v naši župniji in ovrednotimo vse, kar se je dogajalo.

Najprej se bom dotaknila evharistije, kateri je bilo posvečeno lansko pastoralno leto, kar pomeni, da je bila glavna nit naših načrtovanj in da smo ji več pozornosti namenili pri našem oznanjevanju. Čemu sploh odločitev, da se nekoliko bolj poglobimo ob tem daru? Kot Cerkev in narod živimo sredi sekularizirane družbe, ki se je ali se zavestno zapira le v ta svet in se ravna po miselnosti tega sveta, a je danes kljub vsej svoji bahavosti in razvpiti samozadostnosti v veliki duhovni in celo gospodarski ter finančni krizi. Pristen kristjan se v svoji notranjosti in miselnih pristopih k življenju vedno zaveda, da je obvladovanje zgolj zemeljskih danosti le ena od potrebnih stopenj osebne in skupnega odpiranja življenju, svetu in vsemu, kar presega človeka in človeštvo. Zato se v času, ko je prav ta nadnaravna razsežnost najbolj zabrisana, še več, prezrta, zanikana in zatirana, v svoji globini kar nehote obrača k skrivnosti evharistije, bivanja Boga med ljudmi, in tako presega vsa krizna stanja in ovire na poti v božji svet, v svetost kot bistvo Boga. Višek evharističnega leta je bil Evharistični kongres v Celju. Ob tej priliki je bil Alojzij Grozde razglašen za blaženega. Evharistija nas

sama po sebi nagiba k sočloveku, k spoštovanju in dejavni ljubezni. Zato se bomo letos še bolj posvetili prav temu.

Pri katehezi nam pomagajo trije novi kateheti. Otroška pevska zborčka sta si nadela ime po naših farnih zavetnikih, in sicer po sv. Joštu in sv. Marjeti.

V začetku meseca maja je 22 birmancev prejelo zakrament sv. birmе, v sredini meseca pa 7 otrok prvič Jezusa v svoje srce. V župnijsko občestvo smo v tem letu z zakramentom sv. krsta sprejeli 9 otrok (rojenih je bilo 12). Svojo ljubezen sta z zakramentom sv. zakona potrdila 2 para. Poslovali smo se od 15 župljanov, s katerimi ostajamo povezani v molitvi in spominih.

V juliju smo se skupaj s p. Markom Ivanom Rupnikom veselili ob njegovem srebrnomašniškem jubileju. Poleti so mladi in otroci postavili rekord. Na 5. oratoriju je sodelovalo največ otrok (79) in mladih (30) doslej.

Na področju gospodarstva ni bilo večjih del. Obnovili smo žlebove na pokopališki kapeli, nabavili novo ozvočenje in s pomočjo sponzorja je bila obnovljena ena postaja križevega pota. Zadložani so lepo uredili okolico svetlega križa. ■

Ples

Občudovala sem ples.

Drobcene nožice v belih copatih,
pisan jesenski list, padajoč z veje,
roj mušic nad sladkim grozdem,
brezskrbne snežinke v zraku,
zibanje dreves v vetru.

Hitro in počasi,
krhko in močno,
lahno in krepko,
mirno in poskočno ...

Tudi sama sem zaplesala,
ko sem se prepustila Njemu.
In še plešem
svoje življenje.

Plešeš tudi ti?

Moja dlan

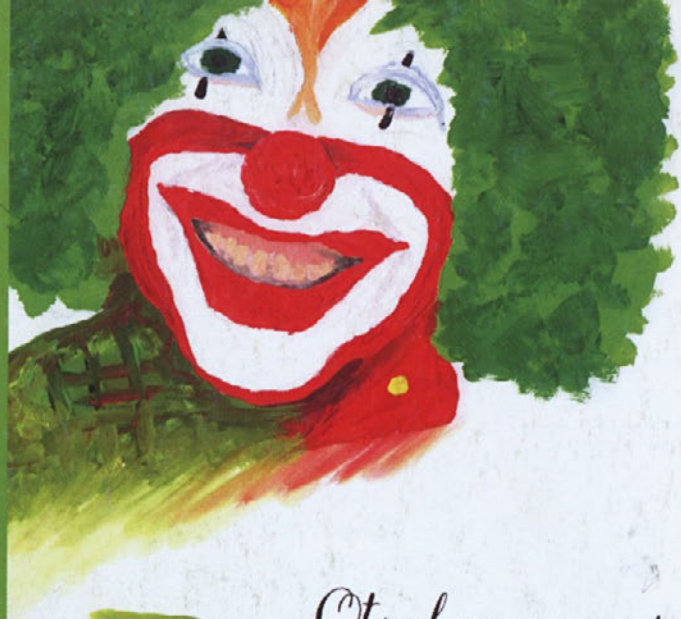
Ne maram vnaprej določenih scen,
rada pa plešem na lasten refren.
Ne maram občutka svojih objub,
rada pa uživam kot prvi poljub.

Ne skrivam spominov najlepših stvari,
poslušam pa zgodbe slabe vesti.
Ne skrivam se v solze vseh bolečin,
poslušam pa sebe v senci globin.

Ne morem izbrisati svojih sledi,
lahko pa se rešim istih pasti.
Ne morem se skriti tujim očem,
lahko pa izbiram, kaj komu povem.

Ne znam brez izkušenj gledat ljudi,
sovražim pa tiste brez prave strani.
Ne znam v neskončnost isto vrtet,
sovražim pa sladkor v rimah besed.

Ne upam živeti samo za te sanje,
ljubim pa srečno zaupanje vanje.
Ne upam na čudež v glavi sodnika,
ljubim pa stavke, kjer čudež je pika.

Idrija
DZ-SP 908
ČASOPIS
2010
908 (497 4Črni Vrh nad Idrijo)

0 10 107843 , 1

COB ISS c

ISSN 1848-1314

Otrokom za pusta
poleg sladkarij
tudi krofi polnijo usta.

